

Handläggare
Carolina Bjurling
Telefon: 08-50810052

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Tertialrapport Tertial 2 2017 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2, inklusive bilagor, godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter, om 6,8 mnkr.
3. Nämnden ombudgeterar från verksamhet äldreomsorg 2,8 mnkr till verksamhet Stadsmiljö 1,6 mnkr och till Förskola och Parklek 1,2 mnkr.
4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	5
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	11
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	15
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	20
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	21
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	23
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	25
2. Ett klimatsmart Stockholm	29
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	29
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	31
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	32
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	33
2.5 Stockholms miljö är giftfri	35
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	37
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	38
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	38
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	39
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	40
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	42
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	42
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	44
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	44
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	46
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	50
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	53
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	54
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	57

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	62
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	64
Uppföljning av ekonomi.....	66
Uppföljning av driftbudget.....	66
Resultatenheter	70
Investeringar.....	71
Omslutningsförändringar.....	72
Budgetjusteringar	72
Medel för lokaländamål.....	72
Analys av balansräkning	73
Synpunkter och klagomål.....	74
Övrigt.....	75

Bilagor

Bilaga 1: 2017-546-1.2.1. Bilaga 1 Ekonomi. Uppföljning per verksamhet.

Bilaga 2: 2017-546-1.2.1. Bilaga 2 Ekonomi Sdn10 T2 2017

Bilaga 3: 2017-546-1.2.1. Bilaga 3 Ekonomisk analys äldreomsorgen Östermalms stadsdelsnämnd

Bilaga 4: 2017-546-1.2.1. Bilaga 4. Östermalms handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till ett sammanhållet och hållbart Stockholm. Kommunfullmäktige har fastställt fyra inriktningsmål, prognosen är att samtliga inriktningsmål kommer att uppfyllas. Nedan redovisas kortfattat hur och i vilken mån nämnden bidrar till att uppfylla respektive inriktningsmål.

Ett Stockholm som håller samman

Till inriktningsmålet har fullmäktige fastställt sju mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att nämnden förväntas nå samtliga mål.

Andelen barn som lever i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Den höga inskrivningsgraden i förskolan ser ut att bibehållas. På alla tre frågorna inom indexområdet nöjdhet, trygghet och rekommendation i brukarundersökningen ger vårdnadshavare i nämndens förskolor ett mer positivt omdöme än stadens snitt.

Socialtjänsten arbetar förebyggande och främjande med insatser för att motverka ohälsa och ojämlika förhållanden. Trygghets- och säkerhetsarbetet fortgår i samverkan med polis och andra lokala intressenter. Nämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism har uppdaterats efter uppmaning från kommunstyrelsen.

Inom äldreomsorgen pågår en rad satsningar för att utveckla kvaliteten i verksamheterna. Prioriterade utvecklingsområden är: upplevd nöjdhet, personalkontinuitet, måltider samt möjlighet till påverkan.

Ett klimatsmart Stockholm

Till inriktningsmålet har fullmäktige fastställt sex mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att nämnden förväntas nå fem mål helt och ett delvis.

Energibesparande åtgärder genomförs i verksamheterna och medarbetarna använder sig i möjligaste mån av kollektivtrafik, gång eller cykel som transportmedel i tjänsten. Östermalms parker anpassas till nya klimatförutsättningar och åtgärder för att bidra till en biologisk mångfald pågår. Verksamheterna minskar användningen och exponeringen av skadliga kemikalier och andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar.

Nämnden arbetar för att luftkvaliteten i verksamhetslokalerna ska förbättras och att ljudnivån ska vara god. En kartläggning av personalens upplevelse av ljudnivån visar emellertid på behov av ytterligare åtgärder inom förskoleverksamheten.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Till inriktningsmålet har fullmäktige fastställt fem mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att nämnden förväntas nå samtliga mål.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål bland annat genom att arbeta för att östermalmsbor som uppstår försörjningsstöd ska bli självförsörjande. Uppföljningen visar att antalet bidragshushåll fortsatt att minska.

Totalt prognostiseras ett överskott om 39,5 mnkr för året. Stadsdelen växer och har en ökande befolkning. Utfallet för äldreomsorgen var år 2016, + 18,6 mnkr. Stadens resursfördelningssystem som bland annat utgår från befolkningsprognoser och socioekonomiska faktorer har för året gett en ökad äldreomsorgsbudget med 36,2 mnkr. Den

äldsta befolkningen har visat sig vara färre än vad som framgick i den befolkningsprognos som låg till grund för budgettilldelningen. Under årets första åtta månader har antalet utförda hemtjänststimmar varit lägre jämfört med 2016, även antalet platser på vård- och omsorgsboenden har minskat något. Överskottet inom äldreomsorgen är huvudförklaringen till nämndens prognostiserade överskott.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att 2,8 mnkr av det förväntade överskottet omfördelas från äldreomsorg till parkmiljö respektive förskola och parklek

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Till inriktningsmålet har fullmäktige fastställt åtta mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att nämnden förväntas nå sex av målen helt och två delvis.

Verksamheterna arbetar vidare med att utveckla jämställda, normkritiska och antirasistiska arbetssätt. Arbetet med att stärka barn och ungas inflytande samt tillvarata deras intressen fortgår.

Resultatet av medarbetarundersökningen visar att personalen är motiverad och delaktig. Aktivt medskapande index (AMI) uppgår i årets mätning till 82. Det är en tydlig förbättring jämfört med föregående mätning, och ligger även över genomsnittet för staden som helhet. Den totala sjukfrånvaron fortsätter att minska. Nämnden behöver emellertid fortsätta arbetet med att minska korttidssjukfrånvaron och personalomsättningen.

Brukarnöjdheten i verksamhet riktad till personer med funktionsnedsättning är ett identifierat utvecklingsområde. Individuella uppföljningar görs med samtliga brukare för att följa upp vad som kan förbättras i dialog med respektive utförare.

Uppföljningen visar slutligen att nämndens arbete med att stärka invånarnas inflytande och delaktighet, där vidareutvecklingen av olika former av medborgardialoger prioriteras, fortgår enligt plan.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om ett Stockholm som håller samman. Uppföljningen av utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden när året är slut förväntas nå samtliga mål för verksamhetsområdet. Nedan beskrivs vart och ett av de sju målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret

gällande underliggande indikatorer, aktiviteter och nämndmål.

Andelen barn som lever i familjer som uppbar ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Den höga inskrivningsgraden i förskolan ser ut att bibehållas och vårdnadshavarna i Östermalms kommunala förskolor upplever i hög grad att förskolan är trygg och säker. På alla tre frågorna inom indexområdet nöjdhet, trygghet och rekommendation i brukarundersökningen ger vårdnadshavare i nämndens förskolor ett mer positivt omdöme än stadens snitt.

Rätt till heltid för barn till föräldralediga

Förskolorna har i den enkät som förvaltningen genomförde i mars gällande rätt till heltid för barn till föräldralediga signalerat att den upplevda arbetsbelastningen har ökat, bland annat för att det finns fler barn i barngrupperna tidigt på morgonen och sent på eftermiddagen. För att följa upp om det handlar om personalens upplevelse, eller om det handlar om en faktisk ökning, har förvaltningen i maj genomfört en uppföljning av barnens faktiska närvarotider per dag och avdelning. Den visar att flertalet föräldralediga vars barn tidigare gick på deltid (30 timmar) i och med beslutet om rätt till heltid har valt att utöka vistelsetiden på förskolan. Det finns variation mellan enheterna när det gäller i vilken omfattning verksamheten påverkats. Gemensamt är dock att det inneburit en högre närvaro av alla barn alla dagar i veckan på de flesta förskolorna. Konsekvenserna av beslutet har inneburit att enheterna har vidtagit åtgärder, såväl schemaändringar för personal som ökade personella resurser i form av vikarier. Förvaltningen kommer under hösten göra en ytterligare mätning av barns faktiska närvarotider per dag och avdelning i syfte att följa upp effekterna av beslutet. Resultatet kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

Barnomsorgsgaranti samt ramöppettider

Barnomsorgsgarantin har hållits under perioden. Förskolornas öppettider finns med som en fråga i förskoleundersökningen och resultatet visar att 85 procent av vårdnadshavarna svarat att de känner till förskolans ramöppettider (kl. 6.30-18.30), mot 82 procent föregående år. Hela 93 procent anger att förskolan anpassat öppettiderna utifrån de behov av omsorg inom ramöppettiderna som vårdnadshavare uppgett, mot 91 procent föregående år. Resultaten pekar på att de informationsåtgärder som gjorts har gett effekt.

Förskoleplanering

Lokalplanering pågår för kommande nya förskolor. Förskolorna Fältöversten och Körsbäret har avvecklats i augusti. Under året har förvaltningen utrett möjligheter och utmaningar med att driva en förskolebuss i stadsdelen. En arbetsgrupp från förvaltningen har bland annat gjort ett studiebesök i Västerås i en kommunal förskoleverksamhet med buss. Utifrån det nämndbeslut som togs i juni gällande förskolebuss har förvaltningen gått vidare med en planering för en pilot innehållande organisation, ekonomi, bemanning, tid och en risk- och konsekvensanalys.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,3 %			0,3 %	0,3 %	0,4 %	3,1 %	Tertial 2 2017
Analys								
I snitt 30 barn per månad av totalt 10935 barn. Motsvarande period förra året var det 33 barn i snitt per månad. Stadens snitt								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
är 2,7 procent.								
  Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete				100 %		100 %	tas fram av nämnden	2017
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	38,9 %	0 %	39 %	40,2 %	41 %	41 %	41 %	Tertial 2 2017
Analys Utfallet på 38,9 procent för andelen förskollärare ligger nära målvärdet. Prognosen är att årsmålet på 41 procent ska uppnås vid årets slut. Detta antagande bygger på statistik för föregående år då andelen förskollärare var 40,2 procent vid årets slut. Även det faktum att fem av sju enheter i dagsläget har en förskollärandel över 35 procent indikerar att årsmålet på 41 procent kommer att uppnås. Rekrytering av förskollärare pågår i flera av enheterna. Det finns även föräldralediga förskollärare som planerar att återkomma i arbete under året. I dagsläget är det sju av 124 avdelningar som saknar förskollärare.								
  Andel förskollärare som genomgått kompetensutveckling inom genuspedagogik/normkritik				1 %		2 %	Öka	2017
Analys Under 2016 deltog två förskollärare i kursen genuspedagogik/normkritik i förskolan, 7,5hp. Utöver detta finns förskollärare som har kompetens inom genuspedagogik/normkritik som införskaffats inom förskolläraryrket och genom lokala kompetenssatsningar inom enheterna.								
  Andel nöjda föräldrar	90 %	89 %	92 %	91 %		87 %	87 %	2017
Analys I årets förskoleundersökning svarar 90 procent av vårdnadshavarna att de är som helhet nöjda med sitt barns förskola. Det är marginellt lägre än föregående år, då motsvarande siffra var 91 procent.								
  Antal barn per grupp	15,2 barn/avd.			15,7 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 2 2017
Analys Periodens utfall ligger på 15,2 barn per grupp. Tidigare under året, vid tertialrapport 1, var utfallet 16,2 barn per grupp. Prognosen är att årsmålet på 16 barn per grupp ska uppnås vid årets slut. Förvaltningen har tidigare ansökt om medel för 2017-2018 från Skolverket (regeringens satsning) för att minska motsvarande 15 barn på en av förskolorna. Utifrån ändrade regler (vilket innebär att bidrag i första hand fördelas till huvudmän för förskolor i områden med svåra förutsättningar där det behövs särskilda insatser för att höja utbildningens kvalitet) har nämnden fått avslag på sin ansökan.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st			5 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2017
Analys Periodens utfall på 4,93 för antal förskolebarn per anställd, avrundat ser det ut att ligga exakt på målvärdet. Tidigare under året, vid tertialrapport 1, var utfallet 5,1 förskolebarn per anställd. Prognosen är att årsmålet på 4,9 förskolebarn per anställd kommer att uppnås vid årets slut.								
  Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten						90 %	90 %	2017
Analys Inskrivningsgraden för barn 2-5 år i stadsdelsområdet var 93,5 procent per den 3 januari 2017. Av dessa går 54,9 procent i kommunala förskolor.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,5		3,8	3,8	2017
Analys								
<p>Personalens självvärdering av förskolans förmåga att stödja barns utveckling och lärande utifrån läroplanens målområden och intentioner sker vid verksamhetsårets slut så det är i dagsläget för tidigt att säga vad utfallet kommer att bli. Dock kan utfallet förväntas bli lägre än årsmålet (3,8). Detta antagande bygger dels på de två föregående års utfall och dels på att vikten av reflektionsprocessen blivit tydligare i och med införandet av den digitaliserade kvalitetsindikatorn. Den digitaliserade versionen av kvalitetsindikatorn som släpptes under förra året har underlättat reflektionerna kring läroplanens målområden och intentioner för utveckling och lärande för arbetslagen. Samtidigt har många arbetslag blivit mer självkritiska i bedömningen. Syftet med självvärderingen är att arbetslagen ska föra samtal kring det arbete som görs tillsammans med barnen, att inte endast se siffrorna utan att se processen och möjligheten till utveckling.</p>								
  Svarefrekvens på förskoleundersökningen	78 %				80 %	80 %	80 %	2017
Analys								
<p>Andelen vårdnadshavare till flickor som har svarat i årets förskoleundersökning är 80 procent. Motsvarande siffra för pojkar är 76 procent. Svarefrekvensen var i år något lägre jämfört med föregående år, då motsvarande siffra var 79 procent.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska utarbeta stadsövergripande riktlinjer för förskoleplaneringen, med prioritering på nybyggnadsområden. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska, i samarbete med utbildningsnämnden utveckla verksamhetsformer för att få fler barn i socioekonomiskt utsatta områden att gå i förskolan	2017-01-01	2017-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram centrala riktlinjer för barnsäkerhet i stadens förskoleverksamhet	2017-01-01	2017-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur konceptet med introduktionsförskolor kan utvecklas och spridas till fler områden.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn utvecklar utifrån sina förutsättningar sin förståelse för språkliga, matematiska, naturvetenskapliga och tekniska begrepp. Den pedagogiska miljön stödjer och utmanar varje barns utveckling och lärande genom att inspirera till utforskande och lek.

Analys

I förskoleundersökningen ingår frågor kopplade till utveckling och lärande som tillsammans ligger till grund för ett index. Östermalms indexvärde var i årets undersökning 87, vilket är

samma resultat som 2016. I årets mätning ligger Östermalm fyra indexpunkter högre än genomsnittet för staden. En djupare analys av målområdet utveckling och lärande redovisas i årets kvalitetsredovisning, som är en bilaga till verksamhetsberättelsen.

Arbetsätt och goda exempel

- Förskolornas ledningsgrupper har under året arbetat strategiskt med förskoleundersökningens resultat utifrån stadens modell ”Vad gör vi med resultaten”. Detta för att på ett strukturerat sätt analysera och bearbeta resultaten samt för att identifiera utvecklingsområden framåt och sprida goda exempel.
- Utbildningsförvaltningen har genomfört kommunal utvärdering (en granskning av verksamheten med utgångspunkt i läroplanen) på två adresser i Norra Djurgårdsstadens förskolor 1. Erfarenheterna från utvärderingen har följts upp i förskolans ledningsgrupp. Resultatet visar att dokumentation, uppföljning och analys för måluppfyllelse av läroplansuppdraget behöver utvecklas.
- Ett identifierat utvecklingsområde utifrån årets förskoleundersökning är digitalisering. Ett pilotprojekt med Mediateket kring digitalisering med inriktning på programmering och kodning har genomförts för barnskötare och förskollärare i tre förskoleenheter. Utbildningen har gett positiva resultat i verksamheten genom teoretiska och praktiska kunskaper som direkt kunnat omsättas i arbetet med barnen. Multimedia och IKT (informations- och kommunikationsteknik) har på detta sätt blivit ett ytterligare uttrycksätt som inkluderas i den befintliga verksamheten.
- För att skapa förutsättningar för att den pedagogiska miljön ska stödja och utmana varje barns utveckling och lärande har förskolornas miljöombud i ett pilotprojekt börjat kartlägga förskolegårdarnas utemiljö utifrån lekvärdesfaktorer. Arbetsättet förväntas leda till att barnen får tillgång till utemiljöer med större lekvärd.

Nämndmål:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd minskar. Den höga inskrivningsgraden i förskoleverksamheten bibehålls. Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar till att utveckla det framtida samhället. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks.

Analys

Andelen barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd är fortsatt lågt. Den höga inskrivningsgraden ser ut att bibehållas, för barn 2-5 år i stadsdelsområdet var 93,5 procent vid senaste mättillfället. Formerna för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks enligt nedan.

Arbetsätt

- Alla barn födda år 2011 har tillsammans med personal varit på ett skolbesök på respektive förskolas kontaktskola. Förskolorna har i enlighet med den lokala

handlingsplanen för övergång från förskola till skola bidragit med pedagogiska kartläggningar kring barn i behov av särskilt stöd.

- I dagsläget erhåller enheterna verksamhetsstöd för 56 barn i behov av särskilt stöd, varav 15 flickor och 41 pojkar. Verksamhetsstödet används i huvudsak till extra personella resurser, lokalanpassningar och hjälpmedel.Handledning av specialpedagog pågår på flera avdelningar inom de olika enheterna.

Nämndmål:

Föräldrar är trygga i sin föräldraroll

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Föräldrar får stöd i sitt föräldraskap i vardagen genom generella föräldrastödsprogram.

Analys

ABC är ett generellt och frivilligt föräldrastödsprogram som erbjuds alla föräldrar med barn 3-12 år. Årsmålet, att 60 vårdnadshavare ska delta, är redan uppnått.

Arbetsätt och goda exempel

- Förvaltningen har även i uppdrag att utbilda ABC grupphandledare vid behov. Under året har det genomförts en gruppledarutbildning, i vilken nio personer från de kommunala förskolorna och en person från en kommunal skola på Östermalm har deltagit. Övriga deltagare kom från andra stadsdelar.
- Instruktörerna har fortsatt att utveckla uppföljningen och vidmakthållandet av ABC i förskolan samt att utvärdera effekterna av programmet. Utbildningarna och uppföljningarna ger förskolepersonalen stöd i att utveckla varma och uppmuntrande relationer, vilket även gett resultat i arbetet med barn som har särskilda behov.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal personal som deltagit i ABC i förskolan och i skolan.						100		2017
Analys ABC för personalen i förskolan och skolan har avslutats på två olika förskoleenheter och två kommunala skolor på Östermalm. I dem har 53 personer deltagit. En ytterligare utbildning hölls i maj/juni på en förskoleenhet med sju deltagare, vilket betyder sammanlagt 60 deltagare av 100 som är årsmålet. Det är i dagsläget svårt att säga om årsmålet kommer att uppnås, då anmälningstiden till de två nya utbildningarna som ska starta i höst inte är avslutad.								
 Antal vårdnadshavare som deltagit i föräldrastödsprogrammet ABC		84				60		2017
Analys ABC är ett generellt och frivilligt föräldrastödsprogram som erbjuds alla föräldrar med barn 3-12 år. Vårens nio föräldragrupper är avslutade och i dem deltog 84 föräldrar, varav 53 kvinnor och 31 män. Antalet män har hittills varit något fler än under samma period föregående år. Fyra nya grupper kommer att starta i höst, varav tre på kommunala skolor och en på en privat förskola. Ytterligare tre grupper är inplanerade.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret gällande underliggande indikatorer och nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Andelen barn och unga som är återaktualiserade tolv månader efter avslutad insats är något högre än utfallet för 2016. Att utvärdera socialtjänstens insatser är komplext. Förvaltningen vill att barn och unga som är i behov av insatser uppmärksammas och kommer till förvaltningens kännedom. Antalet ärenden ökar vilket indikerar att fler anmälningar görs, inflyttning till stadsdelen och högre anmälningsbenägenhet är troliga anledningar till detta. Ett framgångsrikt arbete med att uppmärksamma barn och ungas behov kan leda till en ökning av andel barn och unga som är aktuella för insatser. Nämnden kommer inför verksamhetsberättelsen att fördjupa analysen av såväl anmälningsorsaker som skälen till att en högre andel återaktualiseras. I sammanhanget bör framhållas att det inte nödvändigtvis är negativt för barn och ungdomar att återaktualiseras för insatser från socialtjänsten, för att kunna ta ställning till det krävs en fördjupad analys av varje individs särskilda omständigheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	76,5 %	74,2 %	80 %	88,7 %	76,5 %	84 %	84 %	Tertial 2 2017
Analys Antalet barn/ungdomar som återaktualiserats inom 12 månader efter avslut är 12, åtta pojkar och 4 flickor, av totalt 51 avslutade ärenden. Samtliga återaktualiserade var 13 år och äldre. Motsvarande period förra året återaktualiserades fyra av totalt 42 avslutade ärenden, varav tre flickor och en pojke.								
● Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				80,56 %		80 %	tas fram av nämnden	2017
Analys Indikatoren mäts i brukarundersökning, resultatet kommer under hösten. Bedömningen att målet kommer att uppnås baseras på föregående års resultat.								
● Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri						25 %	Fastställt av nämnden	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Indikatorm mätts i brukarundersökning, resultatet kommer under hösten. Bedömningen är att målet kommer att uppnås.								
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	58,3 %	57,7 %	60 %	56,3 %	40 %	40 %	35 %	Tertial 2 2017
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				64 %		80 %	80 %	2017
Analys								
Indikator mätts i brukarundersökning, resultatet kommer under hösten. Utifrån tidigare resultat är bedömningen att målet endast delvis kommer att uppnås.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol						55 %	tas fram av nämnden	2017
Analys								
Indikator mätts genom fråga i Stockholmsenkäten som görs vartannat år. Nästa undersökning görs 2018. Bedömningen är att målet kommer att uppnås.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika						90 %	tas fram av nämnden	2017
Analys								
Indikator mätts genom Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa undersökning görs 2018. Bedömningen är att målet kommer att uppnås.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak						89 %	tas fram av nämnden	2017
Analys								
Indikator mätts genom Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa undersökning görs 2018. Bedömningen är att målet kommer att uppnås								
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden				17 %		25 %	25 %	2017
Analys								
Möjlighet till övertagande beror på hur lång tid insatsen pågått, vilket ska vara minst ett år, uppföljning av hur boendet fungerat, inkomst samt skuldsituation. En översyn av rutinerna med förtydligande om vilka kvalifikationer som krävs för att beviljas en försökslägenhet samt hur stödet utformas och följs upp har genomförts. Detta för att säkerställa att rätt personer får insatsen och därigenom tillse att fler personer kan överta kontraktet på sina lägenheter. Bosamordnaren ger numera stöd i ett tidigare skede om boendet inte fungerar som planerat.								
  Antal hemlösa				72 st		66 st	tas fram av	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀							nämnden	
Analys								
Indikatorn mäter antalet som definieras som hemlösa enligt stadens riktlinjer. Kartläggningen av antalet hemlösa sker vartannat år, under ett bestämt dygn. Nästa kartläggning görs 2018.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställa att barn i skolåldern som bor på skyddat boende erbjuds skolundervisning inom en vecka samt att yngre barn snarast erbjuds undervisning i förskoleklass, förskola eller annan pedagogisk verksamhet.	2017-01-01	2017-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med hembesöksprogram tillsammans med barn- och mödravården och förskolan.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsområdets invånare lever ett självständigt liv.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Socialtjänsten arbetar förebyggande och främjande med insatser i ett tidigt skede, för att motverka ohälsa och ojämlika förhållanden. Personer med missbruksproblem lever ett liv utan missbruk av alkohol och droger. Personer med olika typer av funktionsnedsättning klarar sitt dagliga liv, har en hållbar boendesituation och en meningsfull sysselsättning och deltar på lika villkor i samhällets gemenskap.

Analys

Arbete för att uppnå målet pågår enligt plan.

- En brukarstyrd brukarrevision har genomförts inom vuxenenheten, för att målgruppen missbrukare ge större inflytande över verksamhetens utveckling. Resultatet visade bland annat på önskemål om möjlighet till större delaktighet och information om vilka insatser som kan ansökas. Utifrån resultatet har en broschyr tagits fram. På Stockholms stads goda exempelmässa i maj informerade medarbetare från vuxenenheten tillsammans med en brukarrevisor om hur arbetet med brukarstyrd brukarrevision gått till och vilka lärdomar som dragits.
- Träffpunkterna (öppna verksamheten) inom enheten för dagverksamhet för äldre verkar förebyggande med syftet att bevara gästernas hälsa samt upprätthålla deras sociala, intellektuella och fysiska funktioner. Träffpunkter finns på flera ställen i stadsdelen och det finns planer på att öppna fler.

Nämndmål:

Tidiga insatser och förebyggande arbete prioriteras

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Tidiga insatser och förebyggande arbete leder till att barn och unga får en god uppväxt.

Analys

Arbetet med tidiga insatser och förebyggande insatser är fortsatt ett prioriterat område.

Arbetsätt och goda exempel

- Justitieombudsmannens inspektion hösten 2016 av den för Kungsholmen, Norrmalm och Östermalms stadsdelsnämnders gemensamma enhet för ensamkommande barn visade på brister i handläggningen. Enheten arbetar med att komma till rätta med de brister som uppmärksammas. Under september kommer samtliga barn att ha en egen fast handläggare. Projektmedel har beviljats från länsstyrelsen till och med år 2018 till en social lots, som ska fungera som stöd för de ensamkommande. Syftet med projektet är att säkerställa att barnets skolgång och hemsituation fungerar samt att skapa integrerande nätverk. Hittills har tre flickor och sex pojkar erhållit insatsen
- Humlanhuset hade öppet hela sommaren och fritidsaktiviteter anordnades av fritidsledarna tillsammans med fältgruppen. Under perioden har 1014 ungdomar besökt Humlanhuset, varav 81 procent pojkar och 19 procent flickor. Andelen flickor som besöker Humlanhuset har minskat.
- Fältassistenterna har rapporterat en minskning av ungdomar som är ute på kvällarna och att få hemmafester har påträffats. Fältassistenterna har arbetat särskilt med en grupp pojkar där det funnits stor oro.
- Ungdomsmottagningens medicinska personal har haft 1569 besök och kuratorerna 335 under perioden. Ungdomar under 18 år kan numera träffa barnmorskorna på drop-in en gång i veckan, vilket visat sig vara populärt. För att öka tillgängligheten till kuratorerna på ungdomsmottagningen har akuttider införts för ungdomar under 15 år, ensamkommande och gravida. Kuratorerna har även infört telefonrådgivning en timme i veckan.
- Medel har beviljats genom den statliga satsningen "Uppdrag psykisk hälsa". Medlen kommer att användas till att förstärka innerstadens verksamhet för personligt ombud med ytterligare ett ombud till och med december 2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor som besökt kurator på ungdomsmottagning en och som upplever att de fått ett bra stöd						90 %		2017
 Andel pojkar som						90 %		2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
besökt kurator på ungdomsmottagning en och som upplever att de fått ett bra stöd								
 Andelen flickor i åk 9 som upplever att de ofta är ledsna eller deppiga utan att veta varför						30		2017
Analys Indikatorn mäts genom en fråga i Stockholmsenkäten, som genomförs vartannat år. Nästa undersökning görs 2018. Bedömningen är att målet kommer att uppnås.								
 Andelen pojkar som besöker ungdomsmottagningens kurator				14,67 %		16 %		2017
Analys Prognosen är att årsmålet blir svårt att uppnå. För att öka andelen pojkar, samt för att nå ungdomsgrupper som annars inte besöker ungdomsmottagningen, pågår ett samarbete med ett yrkesgymnasium i stadsdelsområdet där eleverna på plats bland annat erbjuds preventivmedelsrådgivning samt testning av sexuellt överförbara infektioner.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anordna föreläsning för föräldravandrare om ungdomar, alkohol, narkotika och ungdomars självbild	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En föreläsning har anordnats under perioden på Humlanhuset för ett 15-tal föräldravandrare.			
 Erbjud metoden "Effekt" till skolorna i stadsdelsområdet	2017-01-01	2017-12-31	
 Minst 4 tillsynsbesök av folköl och tobak ska genomföras under året tillsammans med polisen.	2017-01-01	2017-12-31	
 Ungdomsmottagningen ska utveckla ett mobilare arbetssätt genom att, i samarbete med elevhälsan, träffa elever på skolorna i stadsdelsområdet.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet fortgår enligt plan, bland annat har barnmorskor från ungdomsmottagningen haft mottagning på yrkesgymnasium.			
 Utredda om förutsättningar för att ett samarbete med Norrmalm och Kungsholmens stadsdelsnämnder gällande tillsyn av tobak och folköl samt handläggning av serveringstillstånd.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Gemensam organisation för tillsyn av folköl och tobak trädde i kraft 1 mars vilket innebär stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm har en gemensam tillsyn som utförs av två handläggare som är organiserade under Östermalms preventionsenhet. Från augusti utförs även utredningar om alkoholserveringstillstånd av enheten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande underliggande indikatorer och nämndmål med tillhörande aktiviteter. Flertalet av nedanstående indikatorer mäts genom stadens medborgarundersökning. Resultaten från årets undersökning är försenade och har därmed inte presenterats ännu.

Nämnden bedriver ett aktivt trygghetsarbete i samverkan med polisen och andra aktörer. Skötsel, underhåll och investeringar i parker och grönområden ska göra att de upplevs som vackra, välskötta och välkomnande för alla. I början på juni fungerade dock inte renhållningen och ogräsrensningen i parkerna på ett tillfredsställande sätt, vilket resulterade i att en del av entreprenörens arvode hölls inne på grund av ej utfört arbete. Efter att detta hade påpekats satte dock entreprenören snabbt in extra personal och under resten av perioden har renhållningen fungerat väl. Prognosen är därför att målet kommer att uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)				100 %		100 %	100 %	2017
Analys Risk- och sårbarhetsanalys har genomförts under perioden. Den innehåller fem åtgärder som ska genomföras under året. Ingen av dessa är slutförd ännu, men prognosen för helåret är att alla fem åtgärderna ska hinnas med.								
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				89 %		89 %	75 %	2017
Analys Årsmålet höjdes i samband med tertialrapport 1 från 80 procent till 89 procent, då nämnden i det s.k. avstämningsärendet från kommunstyrelsen uppmanades att återkomma med reviderad målnivå. Nämnden har höga ambitioner och trygghetsarbetet vidareutvecklas kontinuerligt tillsammans med polis och andra lokala aktörer. Resultaten har förbättrats de senaste tre åren och kan därmed ses som en indikation på en positiv trend. Resultaten ska dock tolkas med stor försiktighet eftersom svarsfrekvensen varit låg. Det är därför svårt att förutsäga resultaten i kommande medborgarundersökning, som rapporteras under hösten. Hittills har såväl tolkningen av resultaten, som föreslagna målnivåer samt prognoser präglats av viss försiktighet då resultaten inte kan anses vara statistiskt säkerställda.								
  Stockholmarens nöjdhet med rent och städning						70 %	69 %	2017
Analys Mäts via medborgarundersökningen, se analys direkt under målet.								
  Stockholmarens nöjdhet med skötsel av park och grönområden				69 %		70 %	69 %	2017
Analys Mäts via medborgarundersökningen, se analys direkt under målet.								

Nämndmål:

Parker och grönområden är vackra, välskötta och välkomnande för alla

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Skötsel, underhåll och investeringar i parker och grönområden gör att de upplevs som vackra, välskötta och välkomnande för alla.

Analys

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan.

Arbetsätt och goda exempel

Drift

- Framtagande av rutinbeskrivning för trädvård samt en mall för trädvårdsplaner pågår. En trädvårdsplan för Stureparken ska upprättas utifrån mallen under hösten.
- En översyn av snö- och vinterunderhållet i parkerna, utifrån inkomna synpunkter och önskemål samt resurser, pågår.
- 10 stycken äldre föreningsmeddelandetavlor inom stadsdelsområdet har bytts ut.
- Plaskdammen i Gustav Adolfs parkens parklek har renoverats med ny sarg, botten och omkringliggande markbeläggningar för att öka badkvaliteten och nå upp till miljöförvaltningens krav.

Investeringar

- Ett programarbete för upprustning av lekplatsen vid Dianavägen har påbörjats. Programmet kommer att ställas ut vid ett parksamråd under hösten och byggstart planeras till våren 2018. Ett programarbete för en ny lekplats i kvarteret Krubban vid Historiska museet pågår också i samarbete med Statens Fastighetsverk som äger marken. Byggstart för en ny lekplats på Sportfältet planeras till början av oktober 2017.
- En ny plats för stadsodling med särskilt linoljeimpregnerat virke har byggts i Tessinparken som en inledning på den upprustning som påbörjas under hösten. Upprustningen syftar till att förstärka Nationalstadsparkens spridningskorridor mellan Södra- och Norra Djurgården och finansieras delvis av Länsstyrelsen.
- Upprustningen av Ellen Keys park slutfördes under sommaren. Årets arbeten innefattade färdigställande av lekgalleriet, ombyggnad av parkens del närmast Birger Jarlsgatan samt planteringsarbeten i hela parken.
- Programförslag och ritningar för utveckling av Humlanhusets utemiljö samt för Olaus Petriparken har tagits fram under våren och upprustningsarbetena kommer att påbörjas under hösten.
- I juni invigdes östra Valhallavägens pop up-park. Syftet med parken är att göra en relativt outnyttjad plats trivsammare och livligare och få människor att stanna till. Projektet genomförs i inom ramen för trafikkontorets satsning på pop up-parker, sommargångator och sommartorg. Parken kommer att vara på plats fram till oktober och består bland annat av en fotoutställning i samarbete med stadsmuseet, en

pedagogisk promenadslinga på temat ekosystemtjänster, rörligt bibliotek och andra aktiviteter i samarbete med Östermalms bibliotek samt sittplatser och blomsterplaneringar. Under juni månad bemannades parken av två sommararbetande ungdomar som tog hand om parken och samlade in synpunkter från allmänheten. Deras sammanställning, samt synpunkter som inkommit under resten av sommaren, kommer att användas som underlag för en utvärdering av projektet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker naturområden						94 %		2017
 Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till picknick, lugn och ro i parker och grönområden						96 %		2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram en ny parkplan för stadsdelsområdet som anger tydliga strategier för hur parkerna ska utvecklas	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram en ny parkplan för Östermalm påbörjades i början på sommaren och kommer att pågå fram till hösten 2018.			
 Ta fram en plan för placering och komplettering av skräpkorgar i parkerna	2016-01-01	2017-12-31	
Analys I samband med tertialrapport 1 beviljades klimatinvesteringsmedel för utökad satsning på komprimerande och solcellsdrivna skräpkorgar. Fem nya skräpkorgar har köpts in och placerats ut i Gustav Adolfs parken. Ytterligare nio nya miljösmarta källsorteringskärl har köpts in och kommer att placeras ut vid Humlegårdens, Tessinparkens och Gustav Adolfs parkens parklekar.			
 Ta fram styrningsplaner för stadsdelsområdets parker och natur	2016-01-01	2017-12-31	
 Utöver sedvanliga kontroller även genomföra fyra parkinspektioner under året med parkdriftentreprenören under året (april, juni, september och november) med parkdriftentreprenören för att skapa en samsyn kring kvaliteten på parkskötseln	2016-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Östermalms stadsdelsområde är tryggt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånare och besökare upplever Östermalms stadsdelsområde som tryggt. Samarbeta sker inom trygghet- och säkerhetsarbetet för att stoppa våld och minska oro och utsatthet. Skydds faktorer uppmärksammas i utomhusmiljön.

Analys

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan.

Arbetsätt och goda exempel

- En familjedag med trygghetstema genomfördes i maj 2017 i Humlegården tillsammans med polisen, brandkåren och föräldravandrarna. Syftet med dagen var att möta invånare och parkbesökare för att informera om och diskutera trygghetsfrågor.
- Inom stadsdelen har ett flertal möten genomförts med olika aktörer gällande tryggheten och säkerheten på offentliga platser, senast vid Fältöversten. Fler liknande möten är planerade under året. Aktörer som bjuds in är då centrumchefer, preventionsenheten, bevakningsbolag, systembolaget m.fl., för att tillsammans se över problematiken.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare som känner sig trygga i parker och grönområden						75 %		2017
Analys Parkmiljöavdelningen deltar i stadsdelsnämndens trygghetsarbete och har en representant i trygghets- och säkerhetsrådet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra trygghetshöjande åtgärder i utomhusmiljön kring Humlanhuset	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett program för trygghetshöjande åtgärder i utemiljön kring Humlanhuset tagits fram och byggstart kommer att ske under hösten.			
 Ta fram en lokal handlingsplan för att motverka våldsbejakande extremism	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I samband med tertialrapport 1 tog nämnden fram en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism, som överlämnades till kommunstyrelsen för godkännande. Kommunstyrelsen beslutade att godkänna Östermalms och övriga berörda nämnders handlingsplaner under förutsättning att hänsyn tas till synpunkter och uppmaningar i enlighet med det tjänsteutlåtande som stadsledningskontoret skrev fram med stöd av Försvårshögskolan i samband med beslutet. Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att till tertialrapport 2 revidera och komplettera planerna. En reviderad och kompletterad version av nämndens lokala handlingsplan redovisas i bilaga 4 till denna rapport. (För mer information se avsnittet "Övrigt" sist i rapporten.)			
 Utveckla rutiner och metoder för att motverka att äldre utsätts för våld	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I samverkansöverenskommelsen med polisen finns tre huvudprioriteringar, brott mot äldre återfinns inom ett av dessa (under inbrottsforum). Under perioden har bl.a. möten med medarbetare från äldreomsorgens verksamheter genomförts. Där information som haft förebyggande syfte delats ut till berörda parter. Även polisen har både besökt verksamheter samt haft föreläsningar. Fokus har legat på att förhindra bedrägerier, inbrott och penningbrott mot äldre genom informationsutbyte			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
med medarbetare och de äldre.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret gällande underliggande indikatorer och nämndmål med tillhörande indikator och arbetsätt.

Stadsdelsnämnden får information om aktuella planprojekt i ett tidigt skede, upprätthåller en löpande dialog med andra ansvariga nämnder och bevakar att behovet av förskolor, boenden med särskild service och parker blir tillgodosett.

Fokusgruppen Leva och Bo som leds av stadsdelsförvaltningen har hittills träffats ett flertal tillfällen under året, och arbetar nu med att ta fram en plan för hur staden i samverkan med de boende i Norra Djurgårdsstaden ska arbeta med att uppfylla målen kring social hållbarhet i ”Program för hållbar stadsutveckling”. Under året har förvaltningen även genomfört två referensgruppsmöten där politiker och representanter från stadsdelsförvaltningen, exploateringskontoret och Stockholm vatten och avfall träffats för att utbyta information kring utvecklingen i Norra Djurgårdsstaden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6			5		6	tas fram av nämnden	2017
Analys								
Husarvikens servicebostad i Norra Djurgårdsstaden öppnade i maj. Den utgörs av 6 lägenheter för boende samt en gemensamhetslägenhet.								
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				5		0	tas fram av nämnden	2017

Nämndmål:

Invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden får information om aktuella planprojekt i ett tidigt skede, upprätthåller en löpande dialog med andra ansvariga nämnder och bevakar att behovet av förskolor, boenden med särskild service och parker blir tillgodosett.

Analys

Arbetet pågår enligt verksamhetsplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel plan- och programremisser som handläggs och bereds till stadsdelsnämnden	100			100	100	100		Tertial 2 2017
Analys Under perioden har nämnden bland annat lämnat remissvar på reviderat förslag till ny översiktsplan samt på en detaljplaneremiss för kvarteret Sperlingens backe. Detaljplaneförslaget innebär en utveckling av Sturegallerian genom tillskapande av bland annat moderna kontorsplatser samt bostäder, som på så sätt kan bidra till att stärka innerstadens kommersiella och sociala konkurrenskraft gentemot andra expanderande områden i regionen.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall för perioden samt prognos för helåret gällande underliggande indikatorer och nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Aktuella informationsbroschyrer gällande öppethållandet har tagits fram för alla parklekar. I Humlegårdens parklek har öppethållandet utökats under helgerna. Antalet besök i parklekarna har under det första halvåret varit 194 000 stycken, vilket är en ökning med drygt 7 procent (13 000 besök) jämfört med 2016. I årets kolloverksamhet deltog 266 barn och unga (147 flickor och 119 pojkar), vilket är en ökning med 23 procent jämfört med år 2016.

Personer med funktionsnedsättning informeras löpande om de fritids- och kulturaktiviteter som erbjuds inom stadsdelen och i staden. Personer med funktionsnedsättning som bor i särskilda boenden erbjuds att delta i fritids- och kulturaktiviteter med personalstöd. Inom äldreomsorgens dagverksamheter erbjuder dagsutflykter under hela året. Under perioden maj-augusti har utflykter anordnats till bland annat Nyköping, Uppsala och Trosa. Samarbete med frivilligorganisationer är under utveckling. Under hösten kommer Väntjänsten att besöka enheten för biståndsbedömning inom äldreomsorgen, för att informera om vilka tjänster och aktiviteter de kan vara behjälpliga med.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter				80,54 %		78 %	78 %	2017
Analys Resultaten hämtas från Skolenkäten, och redovisas i verksamhetsberättelsen. Prognosen baseras på resultaten vid föregående mätning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fördela demokratistöd till organisationer som arbetar med lokalt demokratiarbete (1.5)	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Demokratistöd till unga är ett stöd som staden erbjuder och som kan sökas av den eller de som vill göra ett publikt program för att öka ungas delaktighet och inflytande. Ett publikt program kan exempelvis innebära en föreställning, konsert, utställning eller workshop. Stödet riktar sig framförallt till föreningar eller organisationer som verkar inom Stockholms stad. Stadsledningskontoret ansvarar för att bedöma inkomna ansökningar, medan stadsdelsförvaltningen hjälper till med att sprida information om stödet.			

Nämndmål:

Nämndens verksamheter möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter utifrån de olika målgruppernas behov och förutsättningar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsdelsområdets invånare, besökare och brukare, i synnerhet barn och unga, upplever att det finns ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar. Aktiviteterna anpassas utifrån målgruppernas behov och förutsättningar. Ett brett utbud av fritidsaktiviteter skapar en ökad gemenskap.

Analys

Arbetet för att uppnå målet pågår enligt plan.

Arbetsätt och goda exempel

- I Humlegårdens parklek arrangerades den traditionsenliga fotbollsturneringen i maj. Under sommaren fanns extrapersonal anställd för att kunna erbjuda de yngre besökarna möjlighet att lära sig skejta.
- Humlanhuset erbjuder återkommande aktiviteter såsom onsdagsbak, fredagspasta, pingis och sällskapsspel. Afternoon tea som anordnas på torsdagarna har varit populärt bland besökarna. Under sommaren anordnades aktiviteter såsom go kart, spadag, ribbåt och besök på Gröna Lund för de ungdomar som var kvar i stan. Deltagarna var

både ungdomar från Humlanhuset samt andra ungdomar i stadsdelen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal anläggningar för vinteraktiviteter i parkerna						12 st		2017
Analys För att utöka antalet anläggningar för vinteraktiviteter i parkerna på Östermalm kommer förvaltningen anlägga en isbana vid Humlanhuset i Humlegården vintersäsongen 2017/2018.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Undersöka möjligheten att erbjuda cykeltutflykter för äldre	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under tre veckor i sommar hyrde förvaltningen en så kallad duo-cykel. Under dessa veckor fick gäster möjlighet att cykla tillsammans med personal. Vård- och omsorgsboendena i stadsdelen hade möjlighet att låna cykeln under denna period.			
 Vidareutveckla fritidsverksamheten för barn och ungdomar med funktionsnedsättning	2016-12-31	2017-12-31	
Analys Ungdomar med funktionsnedsättning är välkomna att delta i aktiviteterna på Humlanhuset. Samverkan mellan stöd och serviceenheten och Humlanhuset pågår i syfte att vidareutveckla fritidsverksamheten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande underliggande indikator samt nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Östermalmsborna har tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud. Alla, oavsett ålder och förutsättningar, ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. I parklekarna genomfördes olika kulturaktiviteter som extra inslag i ferieverksamheten för skolbarn, såsom clownskola, målar-/tecknarvecka och marionettvecka. I maj öppnade den nybyggda musikstudion i Humlanhuset där ungdomar kan skriva låttexter och skapa musik.

Inom dagverksamheterna erbjuds kulturaktiviteter både enskilt och i grupp. Högläsning, filmvisning, målning, släktforskning och bokcirkel är exempel på aktiviteter som anordnas under året. Personer med funktionsnedsättning som bor i särskilda boenden erbjuds att delta i fritids- och kulturaktiviteter med personalstöd. Därutöver arrangeras ett antal trivselaktiviteter och kurser på boenden. Flera kulturevenemang har även anordnats på socialpsykiatriens stödboenden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter 						73 %	73 %	2017
Analys Resultaten hämtas från Skolenkäten, och redovisas i verksamhetsberättelsen. Prognosen baseras på resultaten vid föregående mätning.								

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna har tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud. Alla, oavsett ålder och förutsättningar, ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Analys

Arbetet för att uppnå målet pågår enligt plan. Prognosen är att det förväntade resultatet uppnås vid årets slut.

Arbetsätt och goda exempel

- För förskolornas kulturombud har en workshop anordnats i samarbete med Musikpedagogiska institutet. Deltagarna fick en mängd verktyg för att utveckla dans och rörelse på ett lekfullt sätt på förskolan.
- På Dianagårdens vård- och omsorgsboende har en aktivitetssamordnare utsetts under året. Samordnaren leder boendets aktivitetsgrupp som ansvarar för att ta fram förslag till olika aktiviteter för de boende.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna aktiviteter som visar användningsmöjligheter kopplat till digitala verktyg, exempelvis iPadcafé, för äldre	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Aktiviteten iPadcafé anordnas en gång per vecka och erbjuds på flera träffpunkter i stadsdelen.			
 Införa "Kulturstöd för unga"	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kulturstöd för unga är ett stipendium på upp till 10 000 kr som delas ut av kulturförvaltningen. Stödet vilar på att ett nätverk av coacher stödjer unga från start till mål med deras kulturprojekt. Hösten 2017 gör Kulturförvaltningen en omstart av nätverket, detta innebär en nyrekrytering av stödets alla coacher och ett ansökningsförfarande där varje coach ska bli godkänd. Förvaltningen kommer att utse en eller ett flertal anställda att göra en ansökan.			
 Ta fram evenemangskalendariet/informationsblad riktat till	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
stadsdelens äldre			
Analys Biståndshandläggarna ger både skriftlig och muntlig information till brukare/anhöriga om de kultur- och friskvårdsaktiviteter som finns tillgängliga inom stadsdelen. Information går även att få via Äldredirekt och hemsidan. I syfte att förbättra informationen för äldre som bor hemma om kommer förvaltningen att utveckla den redan befintliga månadsvisa äldreannonsen i lokaltidningen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognos för helåret gällande underliggande indikatorer och nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Utifrån föregående års resultat i brukarundersökningarna pågår en rad satsningar för att utveckla kvaliteten i verksamheterna, ett arbete som förväntas pågå under hela året. Prioriterade utvecklingsområden är: nöjdhet, personalkontinuitet, måltider samt möjlighet till påverkan. Prognosen visar på fortsatta avvikelser inom två av dessa områden; upplevd nöjdhet och måltider (se analys under indikatorerna nedan). Hittills har endast resultaten för brukarundersökningen inom dagverksamheten presenterats. Först när resultaten för Socialstyrelsens brukarundersökningar inom vård- och omsorgsboenden och hemtjänst redovisas kan en sammanvägd och säker bedömning av måluppfyllelsen göras.

Kommande verksamhetsförändringar

Nämnden beslutade i maj att Rio vård- och omsorgsboende ska övergå i egen regi från och med den 1 november 2018. Arbetet med verksamhetsövergången kommer att starta under hösten.

Med anledning av Arbetsmiljöverkets föreläggande mot Dianagårdens vård- och omsorgsboende beslutade nämnden i juni att boendet ska stängas per den 31 december 2018. Nämnden föreslår kommunstyrelsen att boendet ska omstruktureras till ett seniorboende med aktivitetscentra, som det finns behov av i stadsdelen. En successiv nedstängning av boendet kommer att inledas under hösten.

Kampementets vård- och omsorgsboende har upphandlats under våren och tilldelningsbeslutet har överprövats till både förvaltnings- och kammarrätten. Entreprenörer måste från och med våren 2017 inneha ett specifikt tillstånd från IVO. Tillstandsprocessen i kombination med att tilldelningsbeslutet har överprövats, har resulterat i att nämnden förlängt avtalet med Attendo, som idag driver Kampementet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på						71 %	71 %	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen								
Analys Fokus och inriktning har under 2017 varit att förbättra måltidssituationen och implementera de nya rutinerna för nutritionsbehandling samt sakkunnig i upphandling av matleverantör. Trots att det bedrivs ett strukturerat arbete med att utveckla mat och måltider, är bedömningen att målet inte kommer att nås fullt ut, dels utifrån föregående års resultat, dels utifrån att upplevelsen av mat/måltider även beror på andra faktorer (t.ex. generellt hälsotillstånd).								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen						84 %	84 %	2017
Analys Resultatet för indikatorn redovisas i verksamhetsberättelsen. Resultaten gäller både för <i>vård- och omsorgsboenden och hemtjänst</i> och hämtas från Socialstyrelsens brukarundersökningar. Resultaten kommer att viktas utifrån antalet respondenter. Utfallet 2016 var 84 procent. Införandet av ramtid är ett led i att öka den enskildes delaktighet och möjlighet till påverkan inom hemtjänsten. Implementeringen av ramtid sker stegvis under året. Även inom vård- och omsorgsboendena arbetar man aktivt med delaktighet och påverkan. Det strukturerade arbetet i kombination med föregående års resultat bidrar till bedömningen är att målet kommer att uppnås.								
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård- och omsorgsboende						55 %	55 %	2017
Analys Resultatet redovisas i samband med verksamhetsberättelsen. Tidigare år har uppföljningen av möjligheten till utevistelse byggd på egenrapportering från vård- och omsorgsboenden till stadsdelsnämnderna. Indikatorn har i budget 2017 formulerats om så att den istället följs upp genom den fråga som finns i Socialstyrelsens brukarundersökning ("Möjligheten att komma utomhus är bra?"). På Dianagårdens vård- och omsorgsboende (egen regi) erbjuds samtliga brukare en daglig utevistelse. Detta dokumenteras i den enskildes omsorgsdagbok. Det görs även en sammanställning vid varje månads slut av samtliga boendes utevistelser. Prognosen är att målet kommer att nås.								
  Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen						83 %	83 %	2017
Analys Resultatet för indikatorn redovisas i verksamhetsberättelsen. Resultaten gäller både för <i>vård- och omsorgsboenden, hemtjänst samt dagverksamheten</i> . Resultaten kommer att viktas utifrån antalet respondenter. 2016 redovisades vård- och omsorgsboende samt hemtjänst var för sig. Frågan var formulerad enligt följande: "omsorgstagarnas upplevelse av trygghet". Utfallet 2016 var 90 procent för vård- och omsorgsboende samt 76 procent för hemtjänst. Den upplevda tryggheten beror på flera faktorer, såsom den äldres hälsa, civiltillstånd (ensamstående eller ej) samt personalens bemötande. Resultatet från Socialstyrelsens brukarundersökning för dagverksamheten 2017 visar att totalt 83 procent av besökarna (social och demens) känner sig trygga i dagverksamheten, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med föregående år. Inom den sociala dagverksamheten upplever 100 procent att de är trygga, vilket är en ökning med 22 procentenheten från år 2016. För dagverksamhet med demensinriktning upplever 85 procent av männen samt 80 procent av kvinnorna att de känner sig trygga. Genomsnittet för staden var 75 procent trygga både inom social- och demensdagverksamhet. Med utgångspunkt i ovanstående är bedömningen att målet kommer att uppnås.								
  Andelen nöjda omsorgstagare äldreomsorgen						84 %	84 %	2017
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Resultatet för indikatorn redovisas i verksamhetsberättelsen, och avser både <i>vård- och omsorgsboenden, hemtjänst och dagverksamheten</i>. Resultaten kommer att viktas utifrån antalet respondenter. Utfallet 2016 var 81 procent för hemtjänst samt 85 procent för vård- och omsorgsboende. Hittills finns endast resultat från årets brukarundersökning gällande dagverksamheten. 78 procent uppger att de nöjda med sin dagverksamhet (social och demens). Resultatet innebär en minskning med 5 procent jämfört med år 2016. Genomsnittet för staden var 69 procent nöjda. För dagverksamhet med demensinriktning är männen (85 procent) mer nöjda än kvinnorna (70 procent). Männen är även mer nöjda 2017 jämfört mot 2016 (79 procent), medan kvinnorna var betydligt mer nöjda 2016 (91 procent).</p> <p>Med utgångspunkt i att årets resultat viktas samman för vård- och omsorgsboende, hemtjänst samt dagverksamhet är bedömningen att målet på 84 procent kan komma att uppnås, men utifrån det enda inkomna resultatet som rör år 2017 blir prognosen ändå att målet endast delvis nås.</p>								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod						10	Max 10 personer	2017
<p>Analys</p> <p>Utfallet 2016 var 12,3 (årsmål 10). Detta är därmed ett identifierat utvecklingsområde. Hemtjänsten arbetar kontinuerligt med schemaläggning och allokering av resurser. Vid den senaste egna uppföljningen var resultatet för den kommunala hemtjänsten 9,3. Prognosen är därför att målet kommer att uppnås.</p>								

Nämndmål:

Äldre är trygga och äldreomsorgen präglas av god kvalitet och delaktighet.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldre ska kunna känna trygghet inför ålderdomen. Andelen nöjda omsorgstagare ökar. Hälso- och sjukvården inom de särskilda boendeformerna och dagverksamheterna är säker och av god kvalitet. Äldreomsorgen är hållbar, jämställd, tillgänglig och likvärdig. Äldre kan påverka både innehåll i omsorgen och utförare. Trygga villkor för personalen ger förutsättningar för en bra äldreomsorg.

Analys

Arbetet för att nå målet pågår enligt verksamhetsplan. Som nämns ovan har resultaten från dagverksamhetens brukarenkät presenterats och av dessa framgår att det både finns områden som förbättrats och försämrats, jämfört med tidigare år. Fortsatt utvecklingsarbete, med utgångspunkt i årets resultat, kommer att inledas under hösten.

Arbetsätt och goda exempel

- Representanter från biståndsenheten och hemtjänsten har utsetts till förändringsledare för införandet av ramtid. Ramtid är ett led i att öka den enskildes möjlighet att påverka sin omsorg. Hemtjänsten har även inlett ett utökat samarbete med andra hemtjänstenheter i staden med syftet att få tillgång till mer och jämförbar statistik för verksamhetsområdet. Statistiken möjliggör jämförelser med andra stadsdelar och utgör ett viktigt underlag i kvalitetsarbetet.
- Under 2017 har ett nytt samverkansavtal med läkarorganisationen tecknats för samtliga vård- och omsorgsboenden i stadsdelen, utifrån "Sammanhållen överenskommelse om vård- och omsorg för äldre". För att tydliggöra gränsdragningen

mellan kommun och landsting pågår en utredning om möjligheten att återlämna delegering till husläkarmottagningarna. Dialogen inleddes innan sommaren och fortsätter under hösten.

- Tendensen är att alltfler svårt sjuka äldre flyttar in på vård- och omsorgsboenden, vilket ställer ökade krav på en väl fungerade hälso- och sjukvård. Under hösten kommer diskdesinfektorer (ett slags avancerade disk-/desinfektionsmaskiner för medicintekniska produkter) att köpas in till ett antal vård- och omsorgsboenden som saknar detta idag. Korrekt rengöring och desinfektion av medicintekniska produkter minskar risken för smittspridning och ökar därigenom patientsäkerheten.
- Det finns fortsatt behov av att förtydliga vårdprocessen i hälso- och sjukvårdspersonalens dokumentation. Registrering i nationella kvalitetsregister, Senior Alert och Palliativa registret, är ett fortsatt utvecklingsområde.
- Inom biståndsenheten har uppdraget gällande det förebyggande arbetet, med syftet att nå äldre med större behov, utökats till en heltidstjänst.
- Anhörigkonsulenterna på Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen har ett samarbete med minnesmottagningen på Sabbatsbergs sjukhus i form av en navigeringskurs för anhöriga. Arbetet är en viktig del i det förebyggande arbetet för att komma kontakt med anhöriga i ett tidigt skede.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementering av palliativa ombud på vård- och omsorgsboenden (egen regi och entreprenad)	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Palliativa ombud finns på vård- och omsorgsboendena samt på en av de två hemtjänstenheterna som drivs i egen regi. Under våren har två nätverksträffar anordnats för de palliativa ombuden och två träffar är planerade till hösten 2017. Teman för träffarna har varit riktlinjer samt nutrition. Under hösten kommer information om bland annat munvård att tas upp.			
 Individinriktat arbete med nutritionsbehandling på vård- och omsorgsboende i egen regi	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En leg. dietist arbetar halvtid på förvaltningen. Det är en satsning som stadsdelen gjorde i samband med nutritionsöverenskommelsen som trädde i kraft i nov 2015, som beskriver gränsdragningen och tydliggör ansvarsområden för nutritionsbehandling i särskilt boende mellan kommun och landsting samt föreskrifter från Socialstyrelsen om behandling och förebyggande arbetet kring undernäring hos äldre. Inriktningen på projektet, som startade juli 2016, är att identifiera, behandla och förebygga sjukdomsrelaterad undernäring i särskilt boende genom att ha dietistkompetens som arbetar patientnära men som också lyfter kompetensen hos vårdpersonalen på boenden i egenregi.			
 Stadsdelsnämnden deltar i en upphandling av Kampementets vård- och omsorgsboende och lägger ett egenregianbud	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Östermalms stadsdelsförvaltning lämnade ett egen regianbud gällande driften av Kampementets vård- och omsorgsboende i februari, i enlighet med gällande tidsram. Stadsdelen vann inte upphandlingen. Kampementets vård- och omsorgsboende kommer därmed att fortsätta drivas på entreprenad.			
 Stadsdelsnämnden följer stadens arbete med utveckling av nya boendeformer såsom trygghetsboende med aktivitetscentra	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Dianagårdens vård- och omsorgsboende har ett föreläggande från Arbetsmiljöverket som träder i kraft sommaren 2019. Nämnden beslutade i juni att boendet ska stängas i december 2018. Det finns behov av seniorboende med aktivitetscentra i Hjorthagen och stadsdelsnämnden följer därför noga stadens arbete och utveckling vad gäller denna boendeform.			
 Utveckla arbetet med en sammanhållen individuell plan (SIP) för den enskilde	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Enheten för biståndsbedömning har beviljats centrala medel för att utveckla multiprofessionellt arbetssätt med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt. Samtliga biståndshandläggare har deltagit i en utbildning om			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
behovsbedömning vid demenssjukdom. Enhetens SIP-ansvariga handläggare har påbörjat att föra statistik över samtliga genomförda SIP:ar (samordnad individuell plan). Planering pågår om höstens samverkansträff med primärvården. Beställarenheten anordnade i maj ett samverkansmöte med privata och kommunala hemtjänstutförare.			
 Verksamheterna upprättar handlingsplaner för de områden i brukarundersökningen som fått mindre bra resultat	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Resultaten från årets brukarundersökningar för vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst kommer under hösten. Resultaten kommer att generera handlingsplaner för de områden som fått mindre bra resultat. Utfallet från 2016 års enkätsvar har genererat särskilda satsningar, exempelvis på personalkontinuitet inom hemtjänsten och på mat och måltidssituationen på Dianagårdens vård- och omsorgsboende. 2017 års resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning gällande dagverksamheten kommer på samma sätt att ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete och utmytna i handlingsplaner.			

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om ett klimatsmart Stockholm. Uppföljningen av utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden när året är slut förväntas nå fem mål helt och ett delvis. Nedan beskrivs vart och ett av de sex målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter samt vad nämnden planerar att göra för att samtliga mål ska uppnås.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Prognosen avseende måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

Målet förväntas uppfyllas även om utfallet för indikatorn köpt energi ännu är ovisst. Att bedöma huruvida energianvändningen är hållbar endast genom att följa indikatorn köpt energi är svårt. I synnerhet i en stadsdel som växer både sett till antalet invånare, brukare, medarbetare och verksamhetslokaler. Nämnden har därför beslutat att även följa indikatorn köpt energi per invånare. Resultat avseende båda dessa indikatorer tas endast fram på årsbasis.

Nämndens arbetar för att uppnå hållbar energianvändning genom att anpassa arbetssätt, förändra beteenden och genomföra energibesparingsåtgärder i verksamheterna. Då verksamhetslokalerna har stor påverkan på stadsdelens energiförbrukning har även ett samarbete med de stadsinterna fastighetsägarna initierats för att i samverkan sträva mot miljöprogrammets mål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				2,68 GWh		2,664 GWh	1835 GWh	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Nämnden har genomfört klimatinvesteringar i vitvaror under våren, i syfte att sänka elförbrukningen.								

Nämndmål:

Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning. Nämnden bidrar till en hållbar energianvändning genom att anpassa arbetssätt, förändra beteenden och genomföra energibesparingsåtgärder i verksamheterna.

Analys

Efter sommaren har förvaltningens miljögrupp omstartats, för att på ett strukturerat sätt arbeta med miljöfrågorna inom förvaltningens samtliga verksamheter. Miljöombud från verksamheterna deltar i förvaltningens nätverksmöten för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

Arbetssätt och goda exempel:

- Förskolorna och parklekarna har ett aktivt arbete kring miljö- och hållbarhetsfrågor, barnen involveras i detta arbete. Miljöombuden som finns i varje verksamhet är även ett aktivt stöd i enheternas miljöarbete.
- Värtans gruppboende har under perioden infört papperslösa personalmöten vilket innebär att inga kallelser eller mötesprotokoll skrivs ut utan anteckningar skrivs direkt i dator istället för på papper.
- Energisparande åtgärder såsom släcka lampor och stänga av datorer vid arbetsdagens slut, tas inom äldreomsorgens verksamheter regelbundet upp på APT för att hålla beteendet aktivt. Inom enheten för biståndsbedömning har miljöombudet genomfört regelbundna stickprovskontroller för att kontrollera följsamheten till miljökraven.
- Dianagårdens vård- och omsorgsboende har under året särskilt fokus på att minska energiförbrukningen vid disk och tvätt. Arbetet följer de riktlinjer som Micasa Fastigheter AB har tagit fram.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Köpt energi per invånare (kwh)						36 000 kwh		2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byten av äldre kylar och frysar i förskolelokalerna ska genomföras.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
En inventering av äldre kylar och frysar, 15 år och äldre, är genomförd och utbyte av 20 stycken kylar/frysar har skett enligt			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
plan.			
 En informationskampanj riktad till verksamheterna om energibesparande åtgärder ska genomföras under året.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under våren har miljöförvaltningens nya skrift "Klimatsmart i hemmet" förmedlats till förvaltningens chefer och medarbetare. Under hösten planeras en informationskampanj i samverkan med Energicentrum, på miljöförvaltningen, med fokus på energibesparande åtgärder.			
 Ljusarmaturer ska inventeras och bytas ut till mer effektiva ljusarmaturer, enligt underhållsplan.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Inventeringen av ljusarmaturer är gjord inför tertialrapport 2. Flera ljusarmaturer är äldre och behöver bytas. Förvaltningen avser att till verksamhetsplan 2018 göra en ansökan för klimatinvestering för klimatåtgärder och byta ut äldre armaturer.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Prognosen avseende måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Medarbetarna använder sig av kollektivtrafik, gång och cykel som transportmedel i tjänsten. Verksamheterna använder i möjligaste mån miljömässigt hållbara färdmedel. Förskolorna prioriterar utflykter med barnen i närmiljön för mindre miljöpåverkan. I Norra Djurgårdsstadens förskolor används elcyklar för transport av mat. I parklekar finns särskilda transportcyklar för att förflytta sig mellan de olika parklekarna och för transport av inköp. Inom socialtjänsten uppmuntras brukarna och får stöd i att åka med buss eller tunnelbana istället för att åka färdtjänst. Under våren har enheten för biståndsbedömning påbörjat vårdplanering via videokonferenser vilket resulterar i mindre resande.

Avtalet kring parkmiljöavdelningens två elbilar har gått ut och i samband med detta avvecklas en bil ur verksamheten. Nytt avtal enligt stadens miljöbilsupphandling har tecknats och detta avser en miljöbil som drivs med biogas.

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Medarbetarna använder sig av kollektivtrafik, gång och cykel som transportmedel i tjänsten. Verksamheterna använder i möjligaste mån miljömässigt hållbara färdmedel.

Analys

Aktiviteterna som planerats för miljömässigt hållbara transporter inom förvaltningens

verksamheter fortgår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktualisera policy för resor i tjänsten samt information riktad till förvaltningens medarbetare	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett förslag till uppdatering av nämndens policy för resor i tjänsten har utarbetats och ska förankras internt inför beslut i nämnden.			
 Genomföra miljörevision av driftentreprenörens maskinpark	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Parkmiljöavdelningen minskar utsläppen av växthusgaser genom att vid upphandling ställa miljökrav på entreprenörernas maskinparker. Under hösten kommer en miljörevision av driftentreprenörens maskinpark genomföras.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Prognosen avseende måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Arbete med att anpassa Östermalms parker till nya klimatförutsättningar och åtgärder för att bidra till en biologisk mångfald pågår enligt verksamhetsplan. Förvaltningen har deltagit i exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets samt trafikkontorets planering av stadsutvecklingen av Norra Djurgårdsstaden och verkar för att de ekologiska sambanden ska stärkas där.

I den tillfälliga pop up-parken på östra Valhallavägen har en pedagogisk promenadslinga på temat ekosystemtjänster anlagts i samarbete med företaget Bee Urban. Slingan, som främst riktar sig till barn, består av olika stationer med aktiviteter och information om djur, natur och grönska i staden. Samtliga kommunala förskolor i stadsdelen har bjudits in till slingan som är på plats juni-september.

Nämndmål:

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategier för dagvattenhantering, skötsel som prioriterar biologisk mångfald och stadsodling gör att parker och grönområden är anpassade till nya klimatförändringar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster.

Analys

Arbetet pågår enligt verksamhetsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska skaffa sig fördjupad kunskap i dagvattenhantering för att kunna anpassa parkerna till nya klimatanpassningar	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Delar av parkmiljöavdelningen har deltagit i utbildning i dagvattenhantering. Avdelningen deltar under året även i ett av stadens pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering, som syftar till att öka kapaciteten att ta emot de ökade mängder dagvatten som uppstår vid skyfall.			
 I Tessinparken ska planteringar genomföras i syfte att öka biologisk mångfald och stärka ekosystemtjänsterna i parken	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I Tessinparkens norra del kommer parkens vegetation att berikas med fler arter under hösten. Buskar, fruktträd och lökväxter kommer att planteras och ängsytor kommer att tillskapas utmed parkens långsidor i dess östra del.			
 Sköta strandlinjerna inom stadsdelsområdet så att både rekreation och biologisk mångfald främjas	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Under perioden har slyröjning genomförts vid Nobelstranden i Nobelparken för att skapa bättre vattenkontakt med promenadstråket.			
 Skötselplaner i syfte att öka den biologiska mångfalden och stärka ekosystemtjänsterna inom stadsdelsområdet ska tas fram	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En skötselplan för norra Tessinparken kommer att tas fram under hösten.			
 Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I samband med upprustningen av Ellen Keys park har gräsmattan byggts om för att öka det lokala omhändertagandet av dagvatten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Prognosen avseende måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Verksamheterna återvinner papper, kartong, plast, metall, glas och glödlampor och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning och matsvinnet minskar. Nämnden har fortsatt satsningen på miljösmyta skräpkorgar och källsorteringskärl, och har beviljats klimatinvesteringsmedel för detta.

Nämndmål:

Nämnden minskar uppkomsten av avfall och ökar återvinningen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Verksamheterna återbrukar och hushåller med material och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning, och matsvinnet minskar.

Analys

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan.

Arbetsätt och goda exempel

- Gärdets förskolor har arbetat i nätverk med tema hållbar utveckling, där man bl.a. skapat med återbruksmaterial, vilket har bidragit till barnens nyfikenhet kring materialet.
- I Engelbrekts förskolor har frågan gällande matsvinn lyfts i förskoleledarutbildningen med föräldrarna. De har påmint om vikten av att frånvaroanmäla barnen i tid så att kockarna inte lagar för många portioner. Även inom dagverksamheten för äldre arbetar personalen strukturerat för att minska matsvinnet genom att mängden mat nogsamt anpassas till antalet gäster.
- Parkmiljöavdelningen har besökt den nya biokolanläggningen i Högdalen, där det kommer att vara möjligt för förvaltningen att leverera träd, grenar och kvistar som avverkas i parkerna och som kan användas för framställning av det näringsrika och jordförbättrande biokolet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Införande av fler miljösmarta skräpkorgar i parkerna	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Nämnden har fortsatt sin satsning på miljösmarta skräpkorgar och har beviljats klimatinvesteringsmedel för detta. Fem nya skräpkorgar har köpts in och placerats ut i Gustav Adolf parken.			
 Införande av miljösmarta källsorteringskärl på fler platser i parkerna	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Nämnden har fortsatt sin satsning på miljösmarta skräpkorgar med källsorteringsmöjlighet, och har beviljats klimatinvesteringsmedel för detta. Nio nya skräpkorgar har köpts in och kommer att placeras ut vid Humlegårdens, Tessinparkens och Gustav Adolfs parkens parklekar.			
 Inventera verksamheternas möjlighet till att förvara och få hämtning av matavfall	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Den nystartade miljögruppen utreder, i samverkan med Stockholm vatten och avfall samt fastighetsägare, verksamheternas möjlighet till väl fungerande matavfallshantering.			
 Nämnden deltar i planeringen av ett återbrukscentrum i Norra Djurgårdsstaden	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Förvaltningen har under året stöttat och gett input till projektet genom ett flertal möten. I slutet av april genomfördes dessutom en workshop där representanter från förvaltningen och politiker från stadsdelsnämnden deltog. Förvaltningen avvaktar nu Stockholm Vatten och Avfalls beslut om återbrukscentrum i Norra Djurgårdsstaden.			
 Undersöka möjlighet till samverkan med Kungliga Djurgårdsförvaltningen för gemensam kompostanläggning för parkavfall inom Norra Djurgårdsstaden	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Förvaltningen har inlett samarbete med Kungliga Djurgårdsförvaltningen i syfte att anlägga en gemensam kompostanläggning för komposterbart parkavfall från Hjorthagen.			
 Vid planering av nya verksamheter ska nämnden verka för att	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
matavfallet tas omhand			
Analys Under våren startade en ny verksamhet, Servicebostad Husarvikstorget 3. I fastigheten finns sopsug för hushållsavfall samt miljörum för övriga fraktioner enligt klimatbyggnad nya fastigheter. I december startar förskolan Björnlandet där avfallskvarn för matavfall kommer finnas.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Bedömning av måluppfyllelsen baseras på prognoser avseende underliggande indikatorer och nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Tertialuppföljningen visar att verksamheterna minskar användningen och exponeringen av skadliga kemikalier, samtidigt som andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar.

En särskild inventering av de pedagogiska miljöerna har gjorts på fyra av Norra Djurgårdsstadens förskolor, i samarbete med Kemikaliecentrum. Inventeringen visade att förskolornas miljöer till allra största del innehåller pedagogiskt material, leksaker och köksutrustning som är godkända, men att enstaka produkter fortfarande finns kvar som bör rensas ut. Inventeringen kommer att följas upp tillsammans med förskolornas miljöombud, kockar och ledningsgrupp.

Alla förskoleenheter föreslås tilldelas ytterligare medel om 10 000 tkr/avdelning utifrån det fortsatta arbetet med kemikaliesmart förskola. Medlen syftar till att skapa det bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska vistas i sunda miljöer och ha tillgång till lämpliga material. En uppföljning av hur medlen använts redovisas i verksamhetsberättelsen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %			100 %		100 %	95%	2017
Analys Uppföljningen visar att förskolorna har genomfört alla åtgärderna på nivå 1.								
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller	100 %			100 %		100 %	75%	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
därmed jämförliga system								
  Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				49,93		48 %	40%	2017
Analys Andel inköpta ekologiska livsmedel av uppgick till 54 procent fram till augusti månad.								

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giftfria

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Verksamheterna minskar användningen och exponeringen av skadliga kemikalier. Andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar.

Analys

Arbetet med att minska användningen och exponeringen av skadliga kemikalier fortgår enligt verksamhetsplan, och andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar.

Arbetsätt och goda exempel:

- Arbetet med kemikaliesmart förskola fortsätter tillsammans med kockarna och köken. Under perioden har det stadsdelsövergripande kocknätverket träffats för erfarenhetsutbyte kring kemikaliesmart förskola och matlagning. En särskilt inbjuden kock från Skärholmens stadsdel deltog som ett gott exempel och inspirationskälla.
- I Hedvig Eleonora förskolor har ledningen stöttat kockarna i kommunikationen med föräldrar. Bland annat genom att starta Instagramkonton för att ge föräldrar möjlighet att ta del av ytterligare information om maten. Det har varit en uppskattad satsning, visar återkopplingen från föräldrarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En inventering av golvmattorna i förskolelokalerna ska göras.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Inventeringen slutfördes inför tertialrapport 2.			
 På plastgolv (äldre än 2006) ska golvmattan bytas till ett mer miljövänligt material vid planerade underhållsätgarder	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Plastgolv finns i 27 förskolor, huvudsakligen i våtutrymmen (95%). Fem förskolor kommer under året byta golv enligt underhållsplan.			
 Utredda möjligheten till samarbete mellan en förskola och Söderbrunns koloniträdgård.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ett samarbete mellan Söderbrunns kolonilottsområde och en av nämndens förskolor (Forskaren) har inletts. En barngrupp har besökt Söderbrunn i augusti med planerat uppföljningsbesök senare under hösten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

◆ Uppfylls delvis

Analys

Prognostiserad måluppfyllelse baseras på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Arbetet med inomhusmiljön i nämndens lokaler fortgår, med särskilt fokus på inomhus luft- och ljudmiljö. Nämnden har genomfört en kartläggning av personalens upplevelse av ljudnivån. I samband med medarbetarundersökningen fick medarbetarna ta ställning till påståendet: "Jag tycker att ljudnivån på min arbetsplats är god". Respondenterna fick gradera sina svar på en skala mellan 1-10, där 10 var instämmer helt och 1 instämmer inte alls. Sett till förvaltningen som helhet svarade 51 procent av medarbetarna att ljudmiljön var god (8-10), 26 procent angav 5-7, vilket kan tolkas som godkänd, medan 22 procent av svaren låg inom spannet 1-4, som i detta fall kan tolkas som underkänd. Andelen som anger att ljudnivån är god skiljer sig beroende på verksamhet. Förskoleverksamheten har betydligt större andel (36 procent) som angett missnöje än exempelvis administrationen eller äldreomsorgen (10 procent).

Utifrån resultatet i medarbetarundersökningen planeras en fördjupad kartläggning under året. För detta ändamål ombudgerades 0,5 mnkr, utifrån äldreomsorgens prognostiserade överskott till förskola och parklek, i samband med tertialrapport 1.

Nämndmål:

Nämnden påverkar utformning och material i verksamhetslokaler och i bostäder

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Nämndens lokaler uppfyller stadens krav på god inomhusmiljö. I planeringen av nya bostäder och vid förbättring av allmänna lokaler anpassas material och utformning så att hälsorelaterade risker minimeras. Luftkvaliteten inomhus förbättras och ljudnivån är god.

Analys

Arbetet med inomhusmiljön i nämndens lokaler fortgår enligt plan.

Arbetsätt och goda exempel:

Ett kontinuerligt arbete pågår på förskolorna för att förbättra inomhusmiljön, som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett flertal åtgärder har vidtagits i förskolorna för att skapa en lugnare ljudmiljö, bland annat fler ljudplattor, tjockare tyger och mattor, ljuddämpande

skärmar och genomskinlig förvaring med ljudisolering i botten för leksaker och material. Resultatet i medarbetarenkäten pekar dock på att mängden ljudabsorbenter inte är det enda som avgör om ljudmiljön är god, utan att inte minst arbetssätt och lokalernas utformning har stor påverkan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 De senaste ventilationskontrollprotokollen (OVK) ska inhämtas från fastighetsägare där förskolor har lokal, och att fastighetsägarna vidtagit åtgärder där så erfordras.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys 90 procent av protokollen har inkommit. För resterande 10 procent (5 förskolor) är fastighetsägarna ombedda att skicka in sina protokoll.			
 Kartläggning av personalens upplevelse av ljudnivån	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Uppföljningen av utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden när året är slut förväntas nå samtliga mål. Nedan beskrivs vart och ett av de 5 målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att samverka med högskolor och universitet och har under perioden tagit emot studenter för praktik samt deltagit i experiment genomförda av studenter inom ramen ett deras uppsatsarbete. Samverkan med olika lärosäten, framförallt inom områdena förskola, socialtjänst och äldreomsorg bidrar till att stärka kopplingen mellan verksamhet, utbildning och praktik. Nämnden deltar även i stadens traineeprogram och mottar därigenom nyexaminerade akademiker som erbjuds anställning i kombination med utbildning och praktik inom olika relevanta verksamhetsområden.

Arbetet med VFU (verksamhetsförlagd del av lärarutbildningen) fortsätter. Till den lokala VFU handledarutbildningen som startar i september har 12 förskollärare från Östermalm ansökt. Utbildningen är på 7,5 högskolepoäng och anordnas av Stockholms universitet för Östermalm, Södermalm och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar. Planering för samarbete med Södertörns högskola kring uppstart av övningsskoleprojekt inom Centrum för professionsutveckling pågår.

Verksamhetsmålet riktar sig främst till utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden och nämnden har därför inga egna nämndmål under detta mål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Prognostiserad måluppfyllelse baserar sig på underliggande nämndmål med tillhörande aktivitet.

Nämnden arbetar med att främja relationerna till lokala företagsorganisationer och har en pågående utredning om förutsättningarna för att inrätta ett företagsråd.

Nämndmål:

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagsorganisationer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invánarnas behov tillgodoses genom olika driftsformer och fler företagsetableringar i området. I stadsdelsområdet finns goda förutsättningar för företag att etablera sig. Lyhördhet råder för företagets önskemål och samverkan sker med företagareföreningar i stadsdelsområdet.

Analys

Arbetet med att främja relationerna till lokala företagsorganisationer pågår enligt plan.

Arbetsätt och goda exempel

- Förvaltningen är adjungerad i styrelsen för Företagsgruppen i Norra Djurgårdsstaden och stöttar områdets näringsliv, exempelvis genom att lokala företagare bjöds in till vårmaknaden och evenemanget som hölls i anslutning till invigningen av det nya vattenkonstverket i Norra Djurgårdsstaden i början av maj.
- Nämndens samarbetar även med lokala näringsidkare för att öka tryggheten på offentliga platser, se beskrivning under nämndmål *Östermalms stadsdelsområde är tryggt*.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utreda förutsättningar för att inrätta ett företagsråd	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Stadsdelsförvaltningen har påbörjat en kartläggning av hur, framförallt, övriga stadsdelsnämnder samarbetar med det lokala näringslivet för att på så sätt få en mer samlad bild av hur olika samarbetsätt inom staden ser ut och fungerar. Förvaltningen har även kontakt med Stockholm Business Region/Invest Stockholm som i sin tur har direktiv om att stärka det lokala näringslivsarbetet i samarbete med stadsdelsnämnderna. Därutöver kommer förvaltningen att undersöka vilket intresse som finns för att ingå i ett eventuellt företagsråd hos ett antal företagsgrupper och/eller -sammanslutningar i stadsdelsområdet. Planen är att utredningen ska tas upp på nämndsammanträdet i november 2017, där handlingsalternativ och förslag på inriktning framåt presenteras baserat på utredningens resultat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall respektive prognostiserat utfall för indikatorer samt underliggande nämndmål och aktiviteter.

Andelen personer som har ekonomiskt bistånd minskar i förhållande till befolkningen. Även andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd. Anledningen till minskningen är att fler kommer ut i arbete och egen försörjning. Det är också färre sjukskrivna personer än tidigare som uppstår försörjningsstöd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen 	0,23 %	0,32 %	0,26 %	0,24 %	0,3 %	0,3 %	1,7 %	Tertial 2 2017
Analys I snitt har 165 personer per månad, av totalt 72 423 invånare i stadsdelen, uppburit ekonomiskt bistånd. Det är en minskning, då 188 personer uppbur ekonomiskt bistånd samma period 2016. Både vuxna och barn räknas in. Andelen kvinnliga biståndstagare i åldern 18-64 år var 0,26 procent (61 kvinnor av 23 316) vilket är en minskning från 71 kvinnor motsvarande period 2016. Andelen manliga biståndstagare 18-64 år var 0,32 procent (74 män av 23 255) vilket är en minskning från 84 män motsvarande period 2016.								
● Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare 	0,19 %	0,2 %	0,18 %	0,21 %	0,2 %	0,3 %	1,1 %	Tertial 2 2017
Analys I snitt 88 personer per månad, av totalt 46571 invånare (i åldrarna 18-64 år) i stadsdelen. Andelen kvinnor var 0,18 procent, 42 personer jämfört med 49 personer motsvarande period 2016. Andelen män var 0,20 procent, 46 personer jämfört med 56 motsvarande period 2016.								
● Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb 	3 st	2 st	1 st	4 st	5 st	5 st	850 st	Tertial 2 2017
● Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar 	7 st	6 st	1 st	7 st	7 st	5 st	500 st	Tertial 2 2017
● Antal tillhandahållna platser för sommarjobb				217		235 st	8 500 st	2017
● Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	10			15	15	15 st	900 st	Tertial 2 2017
● Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi 	246 st	132 st	114 st	200 st		235 st	8 500 st	2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden stärka arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män lever ett självständigt liv och klarar sin egen försörjning. Andelen personer som har ekonomiskt bistånd minskar i förhållande till befolkningen.

Analys

Andelen som har ekonomiskt bistånd minskar i förhållande till befolkningen.

Arbetsätt

Den övervägande delen av dem som uppbär försörjningsstöd står långt från arbetsmarknaden och har socialmedicinska arbetshinder. Dessa personer får vid behov samordnade insatser från arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstinget och kommunen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med socialmedicinska rehabiliteringsskäl som går till egen eller annan försörjning efter insatser i förvaltningens verksamhet.	15,79 %			28,3 %	25 %	25 %		Tertial 2 2017
Analys Från Östermalm har 19 personer deltagit. Tre, varav 2 män och en kvinna, har avslutats till annan försörjning. Bedömningen är att årsmålet om 25 procent kommer att uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventering ska göras om vilka praktikplatser och feriejobb som är möjliga för personer med funktionsnedsättning	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Görs i samband med att arbetsgivare anmäler lediga arbetstillfällen. Ungdomar med funktionsnedsättning är prioriterade till feriejobb.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda fortbildning till personal som saknar adekvat utbildning. Det gäller både utbildning på grundläggande nivå och utbildning som är riktad mot bristyrken.

Nämnden har bland annat fortsatt att göra en satsning på arbetslagsledarutbildning för förskollärare samt pedagogisk grund- och vidareutbildning till barnskötare och förskollärare. Ytterligare 38 förskollärare har under perioden genomgått arbetslagsledarutbildning. Planering för ytterligare en omgång pågår.

Genom den statliga satsningen på ökad bemanning i äldreomsorgen för åren 2015-2018 har antalet anställda ökat i verksamheterna. För att upprätthålla kvaliteten i verksamheten har utbildningsinsatser genomförts inom områden som exempelvis dokumentation, demens, psykisk ohälsa och digitala verktyg. Både Dianagårdens vård- och omsorgsboende och hemtjänsten har medarbetare som under hösten kommer att delta i stadens undersköterskeutbildningar.

Verksamhetsmålet riktar sig främst till utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden och nämnden har därför inga egna nämndmål under detta mål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måloppfyllelsen baseras på nämndens prognosticerade överskott samt utfall respektive förväntat utfall för helåret avseende underliggande indikatorer och nämndmål.

Nämnden prognostiserar ett överskott. Samtliga enheter har inte en budget i balans, men huvuddelen av enheterna prognostiserar budget i balans.

Dianagårdens vård- och omsorgsboende har inte en budget i balans. Orsaken är att ett flertal av platserna står tomma. Efterfrågan har minskat sedan det blev känt att boendet ska stängas i slutet av 2018. Förskolorna i norra Djurgårdsstaden som är under etablering har inte heller nått en budget i balans ännu.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet	97,11 %			96,74 %		100 %	100 %	Tertial

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
efter resultatöverföringar								2 2017
Analys								
Budget inklusive beräknade prestationsjusteringar								
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,3 %			96,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2017
Analys								
Avser budget efter prestationsjusteringar								
  Nämndens prognossäkerhet T2				-2 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2017
Analys								
Redovisas i verksamhetsberättelsen								

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans med fokus på effekter för invånarna.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Budget i balans för enheterna, positivt resultat för nämnden och god effekt för stadsdelens invånare. Personal uppmantras till att finna långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar till nytta för invånare och brukare.

Analys

Verksamheterna arbetar aktivt med att nå en budget i balans och enhetscheferna har regelbundna uppföljningar med controllers på ekonomiavdelningen. Avvikelse analyseras och leder till prognosjusteringar.

Arbetsätt och goda exempel

- Enheten för biståndsbedömning har utvecklat en ny uppföljningsmetod för att följa upp utförandegraden av beviljade insatser inom hemtjänsten. Representanter från enheten deltar i en stadsgemensam nätverksgrupp med syftet att arbeta fram metoder och dela erfarenheter avseende uppföljning och granskning av leverantörsfakturor.
- Det digitala förnyelseprojektet *Effektiva uppföljning av parkskötselentreprenaden* som initierats av Parkmiljöavdelningen är prioriterat av stadens digitala råd. Projektet omfattar alla stadsdelsförvaltningar och samordnas av trafikkontoret. Arbetet ska genomföras under 2017 och 2018.
- Utredning kring möjligheten att bedriva parkskötsel i egen regi pågår och beräknas vara klar i oktober 2017.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm. Uppföljningen av utfall och prognostiserade utfall visar att nämnden när året är slut förväntas nå 6 av målen helt och 2 delvis. Nedan beskrivs vart och ett av de 8 målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter samt vad nämnden gör för att samtliga mål ska uppfyllas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Den prognostiserade måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Arbetet för att integrera ett genus- och antirasistiskt perspektiv fortgår. Förvaltningen har under perioden utsett representanter till stadens jämställdhetsnätverk. Förhoppningen är att deltagandet i nätverket ska stärka förvaltningens arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i ordinarie styrning, uppföljning och planering för ett långsiktigt och systematiskt förändringsarbete. Chefer och medarbetare inom ett flertal verksamheter har under perioden med hjälp av olika utbildningsinsatser stärkts i sitt arbete för att bedriva en jämställd verksamhet.

Parkmiljöavdelningen har använt metoden ”Method-kit”, som är ett verktyg för att diskutera, planera och utvärdera jämställda offentliga platser, i en gemensam workshop för att tillsammans analysera förutsättningarna i en park inför kommande förnyelse. Analysen ger viktiga insikter kring vad man behöver tänka på när man planerar en jämställd offentlig plats, kunskap som tas med i kommande parkprojekt. Därtill har en särskild checklista tagits fram och testats på en investeringsbudget för att analysera hur medel fördelas ur ett jämställdhetsperspektiv. Checklistan består av olika områden, exempelvis målgrupp och trygghet/säkerhet, med frågor som kommer att ställas inför de projekt som genomförs framöver för att analysera om det kommer att bidra till att det skapas en mer jämställd offentlig plats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kommunstyrelsen har utarbetat ett förslag till <i>Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022</i> som skickats till nämnden för yttrande senast i september.			

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda och resurserna fördelas lika efter behov.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv är integrerat i verksamheterna. Arbete med jämställdhetsanalys vidareutvecklas.

Analys

Arbetet för att integrera ett genus- och antirasistiskt perspektiv fortgår.

Arbetsätt och goda exempel

- Chefer och medarbetare inom flera förskoleenheter samt parklekarna har under perioden fått fördjupning i området genus och normkritik, som har bidragit till reflektion kring det egna förhållningssättet och de normer som personalen medvetet och omedvetet kan överföra till barnen.
- Stöd- och serviceenheten inom socialtjänsten och enheten för biståndsbedömning inom äldreomsorgen arbetar med avidentifierade ärendedragningar, för att säkerställa att föreställningar om kön och könsskillnader inte ska påverka behovsbedömningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel parkprojekt som bidrar till målet om en mångfald av fritidsaktiviteter som möjliggör ett jämställt nyttjande	100			100	100	100		Tertial 2 2017
Analys Det finns belägg för att parkytornas storlek och mångfunktionalitet har betydelse för ett jämställt nyttjande. Forskning visar bland annat att flickor blir mer stillastående än pojkar när friytetillgången är liten. Förvaltningen arbetar därför för att tillgången ska bli tillräckligt stor och att mångfunktionella ytor planeras vid upprustning av befintliga parker och vid utvecklingen av nya parker.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En uppskattning av antalet besökare (pojkar respektive flickor) i parklekarna ska göras, som underlag för hur verksamheten kan vidareutveckla inne- och utemiljöerna.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys När det gäller förskolebarn och yngre skolbarn är det svårt att i en utomhusverksamhet föra könsuppdelad statistik. Vid ungdomsparken (som startade sin verksamhet för året i april) däremot, visar kartläggningen att 16,5 procent av besökarna var flickor och 83,5 procent pojkar. I snickeriverksamheten, som pågick under helger i april och i maj, var 53 procent av deltagarna flickor och 47 procent pojkar.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måloppfyllelsen baseras på utfall respektive prognostiserat utfall på indikatorer samt underliggande nämndmål och aktiviteter.

Aktivt medskapandeindex (AMI) och *index psykosocial arbetsmiljö*, som båda följs upp genom medarbetarenkäten, har ökat markant i årets mätning och nämnden når sina uppsatta årsmål. Däremot har *index bra arbetsgivare* minskat något, årsmålet för indikatorn nås därför bara delvis.

Index	2015	2017	Stadens genomsnitt*
Aktivt medskapandeindex (AMI)	78	82	80
Delindex motivation	79	82	81
Delindex ledarskap	75	79	79
Delindex styrning	80	84	80
Bra arbetsgivarindex	84	83	84
Delindex jämställdhet	94	91	84
Delindex attraktiv arbetsgivare	85	82	89
Rekommendera arbetsplats	73	77	75
Psykosocial arbetsmiljöindex	75	79	78
Delindex mina utgångspunkter	77	81	80
Delindex ledarskap	72	76	76
Delindex medarbetarskap	77	80	79

*Stadens genomsnitt: När det gäller *AMI* är stadens genomsnitt baserat på medelvärdet för samtliga svarande medarbetare i stadens förvaltningar och bolag. När det gäller index *bra arbetsgivare* och *psykosocial arbetsmiljö* representerar stadens genomsnitt medelvärdet för samtliga medarbetare anställda inom stadsdelsförvaltningarna. Jämförelsetalen är framräknade som viktade medelvärden, vilket innebär att de baseras på alla svarande som jobbar i staden/i en stadsdelsförvaltning utgör ett medelvärde för dem alla tillsammans. På så vis får man ett medelvärde för staden/stadsdelsförvaltningar totalt där alla individers svar väger lika tungt.

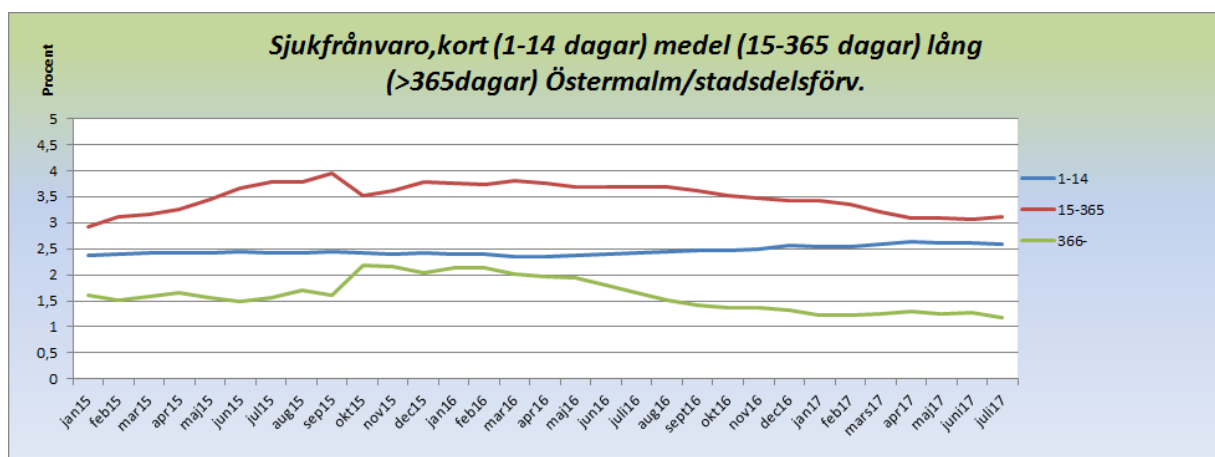
Index bra arbetsgivare består av tre delindex: *Jämställdhet*, *attraktiv arbetsgivare* samt *rekommendera arbetsplats*. Av samtliga tre delindex återfinns den mest positiva förändringen mellan åren 2015 och 2017 för *delindex rekommendera arbetsplats*, som baseras på medarbetarenkäten, och innebär en ökning med 4 indexpunkter jämfört med föregående mätning.

Förvaltningen hade år 2017 värdet 91 på *delindex jämställdhet*. Jämfört med föregående mätning är det en minskning med 3 indexpunkter. Samtidigt var värdet fyra indexpunkter högre jämfört med snittet för staden år 2017. Detta index avser skillnaden mellan män och kvinnor i fråga om heltidsanställning, långtidssjukfrånvaro och karriärmöjligheter/chefskap. Resultaten avseende heltid visar att det finns könsskillnader (88 procent av förvaltningens

tillsvidareanställda kvinnor har heltidsanställning, motsvarande andel för männen är 78 procent), och även när det gäller långtidssjukfrånvaro (en större andel kvinnor, 4,9 procent, än män, 3,3 procent, var långtidssjukskrivna under mätperioden). När det kommer till karriärmöjligheter/chefskap visar resultaten däremot ingen nämnvärd könsskillnad (män utgör 11 procent av antal anställda inom förvaltningen och 12 procent av antalet chefer, medan kvinnorna utgör 89 procent av antalet anställda och 88 procent av antalet chefer).

Resultatet för *delindex attraktiv arbetsgivare* är 82, jämfört med föregående mätning är det en minskning med 3 indexpunkter. Värdet är 7 indexpunkter lägre jämfört med snittet för staden. Detta index avser tillsvidareanställningar, avgångar på egen begäran och korttidssjukfrånvaro (dag 1-14). Resultaten visar att 88 procent var tillsvidareanställda vid mättillfället. Andelen avgångar på egen begäran var relativt hög, resultatet visar på en personalomsättning motsvarande 15 procent under mätperioden. (Det oviktade medelvärdet för alla stadsdelar var 13 procent.) Korttidssjukfrånvaron (dag 1-14) var 2,6 procent vid mättillfället.

Hur de olika typerna av sjukfrånvaro, kort (dag 1-14), medel (dag 15-365) samt lång (mer än ett år) har utvecklats sig från januari 2015 till och med juli 2017, framgår i diagrammet nedan.

Resultaten för de olika indikatorerna för arbetsgivarmålet som helhet hänger med andra ord samman på ett intrikat vis. Analysen visar att resultaten i medarbetarenkäten och den totala sjukfrånvaron utvecklats positivt, både över tid och i jämförelse med övriga stadsdelar. Nämnden behöver emellertid fortsätta arbetet med att minska korttidssjukfrånvaron och personalomsättningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex 	82	83	82			80	83	2017
Analys								
Aktivt medskapande index (AMI) mäts genom medarbetarundersökningen. År 2016 genomfördes ingen undersökning. År 2015 var det sammantagna resultatet 78. Årets mätning innebär därmed en tydlig förbättring jämfört med föregående mätning. Resultatet ligger även över genomsnittet för staden, som i årets mätning var 80.								
 Index Bra arbetsgivare	83					85	fastställt s 2017	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀								
Analys								
Nämndens årsmål är högt jämfört med övriga stadsdelsnämnders. Förvaltningen hade år 2017 värdet 83 på totalindex bra arbetsgivare, det är en indexpunkt lägre än föregående mätning. Delindexen i indexet Bra arbetsgivare baseras på data inhämtade från olika källor, vilket gör att de inte är jämförbara sinsemellan. Resultaten för varje delindex bör därför tolkas i relation till medelvärdet för samtliga stadsdelsförvaltningar i staden, och över tid dvs. om förvaltningen har förbättrat eller försämrat sitt eget resultat. Se fördjupad analys direkt under målet ovan.								
  Index Psykosocial arbetsmiljö	79					77	fastställdes 2017	2017
♀								
Analys								
Index psykosocial arbetsmiljö består av nio frågor hämtade ur stadens medarbetarenkät, som tillsammans bildar ett totalindex. Förvaltningen hade år 2017 totalvärdet 79. Jämfört med föregående mätning (år 2015) innebär det en ökning med 4 indexpunkter.								
  Sjukfrånvaro	6,9 %	4,1 %	7,2 %	7,3 %	6,8 %	6,8 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2017
♀								
Analys								
Stadsdelsförvaltningens sammantagna sjukfrånvaro (rullande 12-månadersperiod) har fortsatt sjunka och uppgick per juli till 6,88 procent. En minskning med ca 0,4 procentenheter jämfört med utfallet i VB 2016. (Se diagram ovan.)								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,58 %	1,81 %	2,67 %	2,5 %	2,5 %	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2017
♀								
Analys								
Den korta sjukfrånvaron har ökat något jämfört med utfallet i VB 2016. Fortsatta analyser och insatser planeras för att minska den korta sjukfrånvaron. (Se diagram ovan.)								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida kompetensförsörjningen i staden, med särskilt fokus på välfärdsyrken.	2017-01-01	2017-12-31	
  Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna kartlägga aktuella utbildningsnivåer bland anställda inom LSS-verksamheter.	2017-01-01	2017-12-31	
  Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att skapa trygga anställningar och goda arbetsvillkor genom att minimera användningen av allmänna visstidsanställningar i yrkeskategorier där denna anställningsform är frekvent.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen är motiverad och delaktig. Förvaltningens chefer utbildas i kompetensbaserad rekrytering och förvaltningen rekryterar och upprätthåller adekvat kompetens. Heltidsanställningar är norm och sjukfrånvaron fortsätter att minska.

Analys

Resultatet av medarbetarundersökningen visar att personalen är motiverad och delaktig. Förvaltningens chefer har utbildats i kompetensbaserad rekrytering. Det är emellertid fortsatt en utmaning att rekrytera vissa personalkategorier inom nämndens kärnverksamheter. Fortsatta analyser och åtgärder krävs för att attrahera och behålla personal, såväl inom förskolan som delar av socialtjänsten och äldreomsorgen. Heltidsanställningar är norm och den totala sjukfrånvaron fortsätter att minska. Korttidssjukfrånvaron ligger fortsatt något över målvärdet. Fortsatta analyser och insatser planeras för att minska den korta sjukfrånvaron.

Arbetsätt och goda exempel

- Medarbetarundersökningen har presenterats inom alla verksamheter och under hösten arbetar enheterna vidare med sina identifierade förbättringsområden.
- Ett gemensamt utvecklingsområde för förvaltningen som helhet var enligt resultaten av medarbetarenkäten, "öppet arbetsklimat". Förvaltningsledningen kommer under hösten att genomgå en gemensam utbildning i *Klart ledarskap*. Förhoppningen är att detta ska bidra till förbättrad kommunikation mellan olika nivåer inom organisationen samt att satsningen ska bidra till att åstadkomma ett mer processinriktat arbetsätt och öppet arbetsklimat.
- Inom förskoleverksamheten fortsätter satsningen på förskolechefernas pedagogiska ledarskap, med fokus på "upplyftande ledarskap".
- Chefer på samtliga nivåer inom socialtjänsten deltar i stadens ledarutvecklingsprogram, vilket förväntas bidra till en god arbetsmiljö med fokus på verksamhetsutveckling med brukaren i fokus.
- Ett strategiskt arbete med utgångspunkt i den stadsgemensamma handlingsplanen för att förbättra arbetsituationen för biståndshandläggare och socialsekreterare pågår inom de berörda verksamhetsgrenarna. Bland annat har nya tjänster inrättats, dels för att stärka introduktionen för nya medarbetare, dels administrativa tjänster för att frigöra tid för det sociala arbetet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2017-01-01	2017-12-31	
 Gå ut med en förfrågan till deltidsanställda om önskemål att gå upp till 100 %	2017-01-01	2017-12-31	
 Kartläggning av chefer och medarbetares IT-mognad	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kartläggning av IT-mognaden inom äldre- och funktionshinderomsorg har gjorts inom ramen för DigIT. Projektet startades januari 2016 och samarbetsparters är Stockholms stad med samtliga fjorton stadsdelar och elva kommuner i Stockholms län. Syftet med projektet är att öka kunskap och användning av digital teknik för medarbetarna inom vård- och omsorg, samt att använda de digitala möjligheterna för att skapa värde för brukarna. Alla enheter inom äldreomsorgen ingår och inom funktionsnedsättning deltar Värtans gruppbostad, Gärdets gruppbostad och Töfsingedalens servicebostad. Dessa			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
verksamheter har tillsammans tilldelats 55 licenser som möjliggör webbaserad kompetensutveckling. Utbildningsinsatserna kommer att starta under hösten och pågå till och med augusti 2018.			
 Mottagarorganisation för det stadsgemensamma projektet gemensam it-service etableras och förberedelser genomförs inför övergång till nya leverantörer.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Mottagarorganisation inom förvaltningen är etablerad och förberedelser har påbörjats. Tidplanen för det stadsgemensamma projektet ser emellertid ut att förskjutas eftersom både upphandlingen som rör förvaltningar och bolag (administrativa verksamheter) och tjänsteupphandlingen för pedagogiska verksamheter har överklagats till kammarrätten. Överföring till nya leveranser kommer som tidigast att påbörjas under andra kvartalet 2018.			
 Utbildningar för förvaltningens chefer inom kompetensbaserad rekrytering ska genomföras.	2017-01-01	2017-12-31	
 Utreda möjligheten att bygga upp en vikarie- och resurspool för förskola tillsammans med Norrmalms stadsdelsnämnd	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Arbetet med att utreda möjligheten att bygga upp en vikarie- och resurspool för förskola tillsammans med Norrmalms stadsdelsnämnd har påbörjats, en rapport kommer att presenteras i november.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls delvis

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognoserna gällande underliggande indikatorer, aktiviteter och nämndmål.

Nämnden har fortsatt mycket höga målsättningar gällande detta målområde. Årsmålen för 2016 nåddes endast delvis och målområdet betraktas därför som ett av förvaltningens utvecklingsområden år 2017. Samtidigt är och har det varit svårt att analysera resultaten i brukarundersökningarna, veta vad de står för och ta fram adekvata åtgärder. Staden har låtit en extern utredare genomföra en studie om diskriminering i staden. I studien är det i första hand brukarundersökningarna inom olika verksamhetsområden (jämför indikatorerna nedan) som analyseras. Utredaren konstaterade att diskriminering är ett begrepp som kan definieras på olika sätt. I brukarundersökningarna tillfrågas respondenterna om de upplever att de har blivit utsatta för diskriminering, men det framgår inte vad de lägger i begreppet. Diskriminering, i juridisk mening, utgår från de sju diskrimineringsgrunderna som omfattas av lagens diskrimineringsförbud. Utredaren konstaterade att juridisk diskriminering och den upplevda diskriminering som fångas i brukarundersökningarna troligtvis enbart delvis överlappar varandra. Det är i sammanhanget viktigt att ta i beaktande att konflikter mellan anhöriga och personal, mellan personal och brukare samt mellan brukare och brukare faller utanför lagen och därmed inte bör räknas som diskriminering, även om risken finns att det kan uppfattas så i vissa fall.

Sett till staden som helhet visade utredningen att fler anser sig diskriminerade i socioekonomiskt utsatta områden. Lägsta andelarna återfanns på Östermalm och Södermalm, i den sammantagna analysen av 2016 års resultat. De verksamhetsområden där största

andelen som upplever sig diskriminerade återfinns är, enligt studien, socialpsykiatri och omsorg för personer med funktionsnedsättning, vilket överensstämmer med de tidigare resultaten för Östermalm. Den mest förekommande diskrimineringsgrunden som åberopas av brukarna inom dessa verksamheter är just funktionsnedsättning. De anser troligtvis därmed att de inte får det stöd de borde få.

Årets brukarundersökningar inom förskola och dagverksamhet för äldre visar återigen på goda resultat för Östermalms del, även om målen dvs. att 100 procent inte ska uppleva sig diskriminerade, inte nås fullt ut.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering	98 %			98 %		100 %	Öka	2017
Analys Utifrån årets brukarundersökning framgår att 98 procent av besökarna på dagverksamheten (demens och social) inte upplever att de har diskriminerats i kontakt med verksamheten under de senaste 12 månaderna. 2 procent har avböjt att svara på frågan. Sett till hela staden uppger 95 procent av besökarna att de inte upplevt att de har diskriminerats när de varit i kontakt med dagverksamheten och 4 procent har inte svarat på frågan. Sammanfattningsvis uttrycker ingen brukare att de upplevt diskriminering, men då några valt att inte svara på frågan kan målet inte anses vara helt uppfyllt.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				86 %		90 %	Öka	2017
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten i samband med resultatet av brukarundersökningen. Bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				93 %		93 %	Öka	2017
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten då resultatet av brukarundersökningen kommer. Bedömningen är att målet kommer att uppnås, vilket baserar sig på förra årets resultat.								
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	98 %			98 %		100 %	Öka	2017
Analys I årets förskoleundersökning svarar 98 procent av vårdnadshavarna nej på frågan om de upplever att deras barn har diskriminerats. Medan en procent svarar ja. På frågan "Upplever du att du som vårdnadshavare blivit diskriminerad i kontakt med förskolans verksamhet?" svarar 99 procent av vårdnadshavarna nej. En procent svarar "vill ej uppges" på båda frågorna. När det gäller upplevelsen att barn har diskriminerats finns enbart en marginell skillnad (en procent) mellan flick- och pojkföräldrar. När det gäller den andra frågan, om vårdnadshavare diskriminerats, finns ingen skillnad mellan flick- och pojkföräldrar. Antalet svarande är totalt 1462 vårdnadshavare, en procent motsvarar således cirka 15 personer. Utfallet på 98/99 procent som inte upplever diskriminering kan anses vara högt men målet är 100 procent. På förskolorna pågår ett aktivt likabehandlingsarbete som redovisas i plan mot kränkande behandling, som varje förskola reviderar årligen utifrån en aktuell kartläggning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för att följa upp hbtq-personers upplevelser av verksamheternas utformning och bemötande i enlighet med hbtq-programmet i Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Kommunstyrelsen har utarbetat ett förslag till <i>Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022</i> , och skickat det till nämnden för yttrande senast i september.			
  Stadsdelsnämnderna ska utbilda och säkerställa kompetens om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Kommunstyrelsen ska bistå i detta arbete med utgångspunkt i ECCARS tiopunktsprogram	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering.

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt. Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Analys

Arbetet mot diskriminering fortgår, och innefattar både brukar- och medarbetarperspektivet. Inga klagomål eller synpunkter gällande diskriminering har inkommit under året.

Arbetssätt och goda exempel

- Planering av en fortbildningsinsats för förskolornas ledningsgrupper med tema diskriminering/kränkande behandling pågår. Gärdets förskolor arbetar för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling genom att arbeta systematiskt med olika kartläggningsmetoder: pedagogisk dokumentation, trygghetsvandringar med barnen samt kartläggning och kritisk granskning av miljö och material.
- Ungdomsmottagningen är HBTQ-diplomerad och visar genom både bemötande och inredning av verksamhetslokalerna att de vänder sig till alla ungdomar oavsett könsidentitet, sexuell läggning eller fysiska förutsättningar.
- Stöd- och serviceenheten har genomgått stadens HBTQ-utbildning och diplomerats under perioden. Även Enheten för biståndsbedömning, inom äldreomsorgen, har under året tagit del av en utbildning inom HBTQ-frågor.
- Enheten för biståndsbedömning har tagit fram en egen arbetsmiljöenkät som skickas ut till samtliga medarbetare en gång i månaden. En av enkätens frågor rör diskriminering på arbetsplatsen. Enkätresultaten redovisas på arbetsplatsträffarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anordna en finsk anhörigdag i samarbete med innerstadsdelarna	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En finsk anhörigdag i samarbete med innerstadsdelarna är planerad till den 5 oktober 2017.			
 Anordna föreläsning i normkritik och jämställdhet för ungdomar på Humlanhuset	2017-01-01	2017-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Synpunkter och klagomål gällande diskriminering ska sammanställas och redovisas särskilt i den uppföljning som sker till nämnden i samband med tertiärrapporter och verksamhetsberättelse.	2017-12-31	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Den prognostiserade måluppfyllelsen baseras på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Nämnden arbetar aktivt för ett tydligt barnperspektiv i samhällsplaneringen, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvensanalyser samt att arbeta för rymliga och ändamålsenliga förskolegårdar. Förskolorna lyfter in barnperspektivet i planering och genomförande av verksamheten som anpassas till barnen. En del förskolor arbetar med barnråd för att skapa utökade möjligheter för barns delaktighet och inflytande.

På flera förskolor har chefer och medarbetare genomgått utbildning i barnkonventionen. Inom socialtjänsten pågår ett arbete för att utveckla barnrättsperspektivet och barnkonsekvensanalyser vid handläggning av ekonomiskt bistånd bland annat genom utbildningsinsatser, workshops samt att det är en stående punkt vid ärendedragningar inom enheten. Ett uppmärksammat utvecklingsområde framöver är intern samverkan med familjeenheten. Vid barnavårdsutredningar används utredningsinstrumentet BBIC (barnens behov i centrum) som säkerställer att det alltid finns ett barnperspektiv i utredningarna. Det dokumenteras alltid om socialtjänsten har träffat barnet eller inte. Har man inte träffat barnet beskrivs orsaken till detta. Vuxenenheten och familjeenheten har utvecklat en rutin/flödesschema om samverkan i ärenden som rör barn. Inom vuxenenheten ställs kompletterande frågor utifrån en särskild mall när det finns barn med i bilden.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
	Analys Kommunstyrelsen har utarbetat förslag till <i>Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022</i> och skickat det till nämnden för yttrande senast i september.			
	Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
	Analys Kommunstyrelsen har utarbetat förslag till <i>Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022</i> och skickat det till nämnden för yttrande senast i september.			

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas och barnets rättigheter respekteras

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Ökad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda

Analys

Arbetet med att stärka barn och ungas inflytande och tillvarata deras intressen fortgår enligt verksamhetsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en dialog kring utveckling av lekmiljö i Dianaparken	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I maj hölls ett första dialogtillfälle för upprustningen av Dianaparkens lekplats. I dialogen deltog sammanlagt 40 barn från Hjorthagens förskola samt årskurs 2 och 6 i Hjorthagens skola, samt allmänhet och boende i området. Ett program för upprustningen kommer att tas fram under hösten och ytterligare ett dialogtillfälle kommer att genomföras i oktober.			
 Genomföra en dialog kring utveckling av lekmiljö i Olaus Petri parken	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ett samråd kring det framtagna programmet för upprustningen av lekplatsen i Olaus Petri park genomfördes i maj. På samrådet deltog bland annat barn från den närliggande förskolan Oceanen som ofta nyttjar lekplatsen. Upprustningen kommer att starta under hösten.			
 Genomföra förnyelse av utemiljön kring Humlanhuset	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I maj hölls ett samråd kring programmet för upprustningen av utemiljön kring Humlanhuset där bland annat Östermalms ungdomsråd deltog. I juni tog nämnden beslut om programmet och upprustningen kommer att starta under hösten.			
 Skapa intern rutin för hantering av ungdomsrådets, och övriga barn och ungdomars, inlämnade synpunkter och idéer	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Ungdomsrådets protokoll redovisas som anmälningsärenden till nämnden. Ungdomsrådet har även besökt nämnden och presenterat sin verksamhet och gett förslag om hur de önskar att ungdomsrådets delaktighet och inflytande i olika ärenden som nämnden vill ha synpunkter på ska gå till. Någon ny rutin är dock ännu inte beslutad.			
 Skapa möjligheter för ungdomar att vara med och utforma verksamhetsinnehållet på Humlanhuset	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Humlanhusets besökare har varit med och påverkat verksamhetens innehåll genom dialog med fritidsledarna.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på prognoserna gällande underliggande indikatorer, aktiviteter och nämndmål.

Indikatorerna nedan tar i första hand sikte på behovet av kunskap. Ett brett arbete har under året pågått för att kompetensutveckla berörda medarbetargrupper om våld i nära relationer. Förvaltningens relationsvåldssamordnare och relationsvåldshandläggare har informerat förvaltningens chefer om stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, om nämndens lokala program samt ansvarsroller inklusive den lokala resursgruppens uppdrag och organisation. Cheferna fick samtidigt information om hur man kan upptäcka barn och vuxna som utsätts för våld i nära relationer och om arbetssätt och insatser som finns att tillgå.

Medarbetare och chefer ökar sin kompetens genom att delta i webbutbildningen "mäns våld mot kvinnor i nära relationer". Flera arbetsgrupper har genomfört utbildningen gemensamt för att kunna lyfta funderingar i gruppen. Den lokala resursgruppen ser även till att medarbetarna informeras om verksamheten Origo (läns-gemensamt resurscentrum för hedersrelaterat våld och förtryck).

Det är viktigt att våldsutsatta och våldsutövare inom Östermalms stadsdelsområde vet var de ska vända sig för stöd och skydd. Information ges av medarbetare och broschyrer finns i receptionen. Förvaltningen följer därtill utvecklingen av ett stadsgemensamt center för våldsutsatta och våldsutövare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som gått utbildning om att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, som anser sig ha fått redskap för att upptäcka och samtala med barn om sin situation						35 %	Tas fram av nämnden	2017
Analys								
De medarbetare som avses är de som arbetar med barn/unga, inklusive administrativ personal som regelbundet möter barn/unga i sitt arbete. Information och påminnelser om att genomföra utbildningar sker regelbundet via lokala resursgruppen mot våld i nära relationer.								
  Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl. särskilt utsatta grupper						35 %	Tas fram av nämnden	2017
Analys								
Ett av delmålen i stadens program mot våld i nära relationer är att medarbetare i verksamheter vars målgrupp bland annat är våldsutsatta personer har kompetens om våldsutsatthet, särskilda sårbarhetsfaktorer och våldets konsekvenser. Särskilt uppmärksammas sårbara grupper såsom barn, funktionsnedsatta och äldre. Påminnelse om att genomföra webbutbildning ges återkommande till medarbetare och chefer via lokala resursgruppen mot våld i nära relationer.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten 				32 st		32 st	tas fram av nämnden	2017
Analys I takt med att andelen medarbetare som genomgått utbildning ökar, förväntas även antalet personer som utsatts för våld i nära relation, som är kända av socialtjänsten, öka.								

Nämndmål:

Ingen ska vara rädd för att utsättas för våld eller hot om våld i nära relationer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer som utsätts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck har erbjudits stöd och vid behov skyddat boende. Medarbetare har tillräcklig kunskap för att upptäcka om någon är utsatt och vet vilket stöd som kan erbjudas.

Analys

Nämnden fortsätter arbetet med att utveckla det förebyggande arbetet mot våld eller hot om våld i nära relationer.

- Socialtjänsten samverkar med skolor och förskolor vad gäller anmälningskyldigheten. Det finns ett särskilt samverkansavtal där rutiner för anmälan/skyldigheten att anmäla finns beskrivet.
- Inom förskolans läroplan finns mål för arbetet med normer och värden där samtal om kränkande behandling ingår som en del av den pedagogiska verksamheten.
- Fältassistenter har gått utbildning i stadens program "respekt och självrespekt" (ROS) och kommer hålla kurser under hösten.
- Ungdomsmottagningens medarbetare frågar besökarna specifikt om fysiskt, psykiskt, sexuellt och digitalt våld, sex mot ersättning och sex mot sin vilja. Om det framkommer att besökarna utsatts för våld av något slag ges stödande samtal och hjälp.
- En socialsekreterare på vuxenheten kommer att kompetensutvecklas för att kunna arbeta särskilt med att motivera våldsutövare att ta emot stöd för att förändra sitt beteende och upphöra med våldet.
- Under perioden har en biståndshandläggare inom äldreomsorgen fått ett utökat ansvar att ta fram arbetsmetoder för att biståndsenheten aktivt ska kunna arbeta med att stötta de äldre som är utsatta för våld i nära relationer, samt för att medverka som medhandläggare i dessa ärenden.
- Förvaltningens lokala resursgrupp planerar att åka på en studieresa för öka kunskapen om att arbeta förebyggande och förmå våldsutsatta och våldsutövare att vända sig till förvaltningen för stöd och hjälp.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kompetenssatsning för förskolornas och parklekarnas ledning och personal kring våld i nära relationer.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En föreläsning för enheternas ledningsgrupper kring temat våld i nära relationer har genomförts av förvaltningens specialpedagoger utifrån Brottsoffermyndighetens material som vänder sig till förskolan. En del enheter har påbörjat genomgång av detta material med personalen.			
 Säkerställa att medarbetarna har kännedom om lokala rutiner för arbetet mot våld i nära relationer.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Relationsvåldssamordnaren och lokala resursgruppen mot våld i nära relationer informerar om och följer upp att medarbetarna har kännedom om rutinerna.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls delvis

Analys

Bedömningen av måluppfyllelse baseras på prognostiserade utfall för indikatorer samt nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Brukarnöjdheten i verksamhet riktad till personer med funktionsnedsättning är ett identifierat utvecklingsområde utifrån resultaten i verksamhetsberättelsen 2016 och de prognostiserade utfallen innevarande år. Individuella uppföljningar görs med samtliga brukare för att följa upp vad som kan förbättras i dialog med respektive utförare. Nämnden är därutöver delaktig i projektet Pict-O-Stat som är ett webbaserat verktyg som ska underlätta för brukarna att besvara enkäter och tycka till om verksamheten.

Nämnden har dessutom ett nära samarbete med rådet för funktionshinderfrågor. Rådet har bidragit med nio aktiviteter inom olika målområden i nämndens verksamhetsplan för 2017. Förhoppningen är att aktiviteterna ska bidra till att nämnden förbättrar situationen för målgruppen och därmed, i förlängningen, även ökar sin måluppfyllelse.

Indikator	Perioden s utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Perioden s utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				77 %		89 %	89 %	2017
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten i samband med resultatet av brukarundersökningen. Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas delvis, utifrån resultatet från brukarundersökningen förra året. Inom nämndens egna verksamheter bedrivs ett aktivt arbete med värdegrundsfrågor vid planeringsdagar samt handledningstillfällen. Medarbetare deltar i kompetenshöjande utbildningar där bemötande ingår								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				63 %		77 %	77 %	2017
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten. Vid utredningar används det stadsgemensamma utredningsinstrumentet DUR, som ger en hög grad av delaktighet. Efter beslut om insats ska utföraren tillsammans med brukaren upprätta en plan hur insatsen ska genomföras. Verksamheterna arbetar för att öka antalet genomförandeplaner och därmed även öka den enskildes möjlighet att påverka insatsen.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				63 %		70 %	tas fram av nämnden	2017
Analys Utfallet på indikatorn kommer under hösten i samband med resultat från brukarundersökningen. Bedömningen att målet uppnås delvis baseras på tidigare resultat.								
  Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner				80 %		80 %	79 %	2017
Analys Resultaten från brukarundersökningen kommer under hösten. Bedömningen att målet uppnås, baseras på föregående års resultat.								
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				73 %		87 %	tas fram av nämnden	2017
Analys Resultaten från brukarundersökningen kommer under hösten. Utfallet är svårbedömt då resultaten har varierat betydligt genom åren.								
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				76 %		91 %	91 %	2017
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Resultaten kommer under hösten. Utfallet har haft betydande variationer sedan 2011.								
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				82 %		87 %	87%	2017
Analys Resultaten kommer under hösten. Uppföljningar genomförs med varje enskild brukare, på så vis ges möjlighet att ta upp vad man inte är nöjd med för att möjliggöra åtgärder från utföraren.								
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				77 %		90 %	90 %	2017
Analys Resultaten kommer under hösten och har varierat kraftigt under åren. Uppföljningar genomförs med varje enskild brukare, då ges möjlighet att ta upp vad man inte är nöjd med för att möjliggöra åtgärder från utföraren.								
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				80 %		87 %	87 %	2017
Analys Resultaten kommer under hösten och har haft stora variationer genom åren. Uppföljningar genomförs med varje enskild brukare, då ges möjlighet att ta upp vad man inte är nöjd med för att möjliggöra åtgärder från utföraren.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av dagliga verksamheters arbete mot arbetsmarknaden för deltagarna. Där ingår resursfördelningen samt samverkan mellan arbetsrehabiliterande insatser.	2017-01-01	2017-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda i vilken form hälso- och sjukvården inom LSS ska bedrivas i staden efter att projektiden går ut	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är tillgängliga

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla har möjlighet att ta del av nämndens verksamheter och den offentliga miljön oavsett fysiska och sociala förutsättningar.

Analys

Arbetet med att skapa möjligheter för alla, oavsett fysiska eller sociala förutsättningar, att ta del av nämndens verksamheter och den offentliga miljön fortgår.

Arbetsätt och goda exempel

- Personer med psykisk ohälsa har som ett led i det förebyggande arbetet möjlighet att delta i den öppna träffverksamheten Startpunkten Hjorthagen. Utifrån resultat av en brukarundersökning har öppettiderna utökats. Förvaltningen har letat efter en ny lokal för att få bättre möjligheter att ytterligare utveckla verksamheten. Tanken är att den ska flyttas till samma lokal som nämnden upplåter till Hjorthagens fritidsgård, så att dessa lokaler i framtiden kan samutnyttjas med fritidsgården. Innan det kan ske behöver dock lokalerna genomgå en viss renovering.
- Trygghet och tillgänglighet är viktigt för parkbesökarna och beaktas i varje parkupprustning. Förvaltningen arbetar systematiskt med att, utifrån budget, genomföra tillgänglighetsåtgärder i parkerna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett utegym som är tillgängligt för alla	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I samband med upprustningen av Humlanhusets utemiljö i Humlegården kommer ett nytt utegym anläggas. Utegyttet kommer att vara tillgänglighetsanpassat och ha fokus på allsidig träning. Byggstart sker under hösten.			
 Genomföra tillgänglighetshöjande åtgärder i Ellen Keys park	2017-01-01	2017-12-31	
Analys I samband med upprustningen av Ellen Keys park har gångvägarna fått jämnare underlag, trapporna fått nya räcken, grindar har kontrastmarkerats och en stenkant har lagts runt samtliga rabatter för att ge en ökad orienterbarhet för personer med nedsatt synförmåga.			
 Genomföra tillgänglighetshöjande åtgärder på gångvägen mellan Studentbacken och Livryttarstigen	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Förbättring av tillgängligheten på gångvägen mellan Studentbacken och Livryttarstigen kommer inte utföras som planerat i år eftersom Ellevio har meddelat att de kommer att lägga om en högspänningskabel under gångvägens sträckning år 2018, vilket medför att projektet måste skjutas framåt i tiden tills kabeln är omlagd.			
 Inventering och dokumentation av tillgänglighet och utrymningsmöjligheter i samtliga lokaler där nämnden bedriver verksamhet	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Förvaltningens råd för funktionshinderfrågor har tillsammans med förvaltningen arbetat fram en checklista för från- och tillgänglighet i förvaltningens lokaler. Checklistans har testats av två sommarjobbare i en förskola och en verksamhet inom äldreomsorgen. Den har även använts vid en genomgång av nämndens administrativa lokaler i Garnisonen, på Karlavägen 104, som genomfördes tillsammans med medlemmar i funktionshinderrådet.			
 Platser för odlingslådor ska tillgänglighetsanpassas	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En ny plats för stadsodling har byggts i Tessinparkens norra del, där odlingslådorna kan nå lättare med rullstol direkt från Blanchegatan på gångvägar med beläggning av stenmjöl som ger ett jämnare underlag. Odlingslådorna på Jaktgatan i Norra Djurgårdsstaden kommer efter odlingssäsongens slut att flyttas närmare gångvägen för ökad tillgänglighet inför kommande säsong.			
 Tillgänglighetsvandring i Norra Djurgårdsstaden	2017-01-01	2017-12-31	
Analys Tillgänglighetsvandringen genomfördes i maj, i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor, tjänstemän från förvaltningen samt nämndpolitiker.			

Nämndmål:

Verksamheterna präglas av öppenhet, delaktighet och ett gott bemötande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Öppenhet, tillgänglighet och ett gott bemötande präglar verksamheten. Brukare upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Synpunkter och klagomål återkopplas, analyseras och åtgärdas vid behov.

Analys

Arbetet för att uppnå målet pågår enligt verksamhetsplan.

Arbetsätt och goda exempel

- Ett gott bemötande och personalens förhållningssätt ingår som en väsentlig del i förskolornas värdegrundsarbete utifrån uppdraget i läroplanen.
- Inom förskoleverksamheten finns förskoleråd, och inom de särskilda boendena finns boenderåd, med möjlighet att framföra synpunkter och idéer för att utveckla verksamheten. Även inom vuxenheten (socialtjänsten) finns sedan ett år tillbaka ett brukarråd med representanter från olika brukarorganisationer. Det var i brukarrådet som förslaget att genomföra en brukarstyrd brukarrevision fördes fram.
- Familjeenheten har ett nytt samarbetsprojekt med barnrättsorganisationen Maskrosbarn i syfte att utveckla verksamheten och öka brukarmedverkan. Flera workshops har genomförts med ungdomar från Maskrosbarns verksamhet.
- Inom socialpsykiatrin har en Peer Support anställts i syfte att förbättra arbetet med delaktighet för brukarna och utveckling av verksamheten. Peer Support är personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa.
- Inom socialtjänsten används strukturerade utredningsinstrument (såsom BBIC, DUR och ASI) för att möjliggöra en så hög grad av delaktighet som möjligt. För brukare med funktionsnedsättning pågår arbete med att utveckla bildstöd som ett kommunikativt stöd.
- Enheten för biståndsbedömning genomförde under våren en aktgranskning för att säkerställa att alla utredningar handläggs på ett likvärdigt sätt. Synsätt och arbetsmetoder diskuteras regelbundet och särskild vikt läggs vid stadens kartläggning- och bedömningsinstrument.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kompetensutveckling för medarbetarna gällande psykisk ohälsa ska genomföras	2017-01-01	2017-12-31	
 Kompetensutveckling i bemötande gällande personer med funktionsnedsättning ska genomföras	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Under maj/juni var samtliga medarbetare och chefer inbjudna att delta i kompetensutvecklingsinsats i form av teaterföreställningen "Churchill var inte heller klok" som handlade om bemötande av personer med funktionsnedsättning.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

I frånvaro av utfall och årsmål för nedanstående indikatorer baseras bedömningen av måluppfyllelse endast på underliggande nämndmål med tillhörande aktiviteter.

Nämndens ungdomsråd, funktionshindersråd och pensionärsråd har möjlighet att lämna synpunkter i frågor som rör deras målgrupper. När det gäller ungdomsrådet har de en önskan om att nämnden väljer ut frågor, projekt eller ärenden där nämnden vill ha ungdomars synpunkter. Ungdomsrådet framhåller sitt deltagande i upprustningen av Humlanhusets utemiljö som ett gott exempel på hur de kan involveras och bidra till att lyfta ungdomars perspektiv.

Invånare har möjligheter att påverka i parkinvesteringar och stadsmiljöfrågor. Medborgardialogen sker bland annat genom parkvandringar, parksamråd på plats inför parkupprustningar, enkäter på webb och på plats i parker samt trygghetsvandringar med olika målgrupper samt genom medborgarförslag.

Arbetet med att ta fram en ny parkplan för Östermalm har startat under perioden. I samband med detta har en dialog med allmänheten genomförts under juni till augusti i form av en fototävling i stadsdelsområdets parker. Syftet med tävlingen var att få utökad kunskap kring hur parkerna används idag och vad som är viktigt att utveckla och värna. Vem som helst, boende på Östermalm eller besökare i någon av Östermalms 90 parker, har haft möjlighet att ta en bild och dela den genom Instagram, Facebook, Twitter, e-post eller per post. En jury bestående av förvaltningen, Stadsmuseet samt Östermalmsnytt valde den bild som på bästa sätt förmedlar en dag i parken och vinnaren vann en polaroidkamera. Ett urval av de bästa bidragen ställdes ut i Valhallavägens pop up-park på parkernas dag den 26 augusti. Tävlingsbidragen kommer sedan användas som ett av flera underlag vid framtagandet av parkplanen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor							Fastställt 2017	2017
Analys Då medborgarundersökningen inte är klar ännu finns inget resultat att redovisa, därmed kan nämnden inte heller sätta årsmål, vilket skulle göras i samband med tertialrapport 2 enligt tidigare anvisningar.								
 Andel stockholmare som vet hur de kan							Fastställt 2017	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ påverka beslut som rör deras närmiljö								
Analys								
Då medborgarundersökningen inte är klar ännu finns inget resultat att redovisa, därmed kan nämnden inte heller sätta årsmål, vilket skulle göras i samband med tertialrapport 2 enligt tidigare anvisningar.								
 Andel stockholmare som är aktiva inom ♀ civilsamhällets organisationer							Faststäl ls 2017	2017
Analys								
Då medborgarundersökningen inte är klar ännu finns inget resultat att redovisa, därmed kan nämnden inte heller sätta årsmål, vilket skulle göras i samband med tertialrapport 2 enligt tidigare anvisningar.								

Nämndmål:

Invånarna är delaktiga och har inflytande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka.

Analys

Arbetet med att stärka invånarnas inflytande och delaktighet fortgår enligt verksamhetsplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal brukaravtal för delar av parkmark						8 st		2017
Analys								
I början på året fanns det sammanlagt sju brukaravtal för delar av parkmark inom stadsdelsområdet. Under perioden har brukaravtalet för del av parkmark på Carlssons skolas skolgård övergått till arrende, i samband med att skolgården rustas upp. Detta innebär att det finns sex brukaravtal inom stadsdelsområdet i nuläget. Under hösten kommer förvaltningen att genomföra en informationsinsats i syfte att öka antalet brukaravtal.								
 Antal genomförda "Hållplatser"						6 st		2017
Analys								
Hållplatsen är en ambulerande mötesplats för dialog, lärande och handlingskraft för en hållbar utveckling med barn och unga som huvudsaklig målgrupp. Ytterligare en aktivitet har genomförts under perioden med temat kemikaliesmart parklek (utöver de sju dialoger som genomförts tidigare under året). Årsmålet är därmed redan uppnått.								
 Antal platser för stadsodling	7					7 st		2017
Analys								
Denna säsong finns det, förutom vid Motalaparken, två platser i Norra Djurgårdsstaden, Tessinparken och Olaus Petri parken, ytterligare platser för stadsodling vid Hubertusplan och Londonparken. Vilket innebär att det sammanlagt finns sju platser för stadsodling inom stadsdelsområdet.								
 Antal skolklasser i stadsdelsområdet som erhållit lektion i						9 st		2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
ämnet demokrati								
Analys								
Under året har sju skolklasser haft lektion i demokrati. Klasserna har först haft en lektion i ämnet demokrati och sedan en uppföljande lektion där eleverna fått presentera sina idéer för nämndens kontaktpolitiker. Prognosen är att nämndmålet kommer att uppnås före årets slut.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förstärka stadsdelsnämndens råd för funktionshindrades roll genom att de tidigt involveras i planprocesser för att kunna påverka beslut	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Under perioden har arbetssättet förändrats så att remisser som inkommer till förvaltningen skickas funktionshinderrådets ledamöter för möjlighet att lämna synpunkter utifrån den målgrupp de representerar.			
 Genomföra målgruppsanalyser efter genomförda dialoger	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Ett förslag till checklista finns framtagen att använda för ett mer strukturerat arbete med målgruppsanalyser. Checklistan kommer bl.a. att testas i analysen av vilka målgrupper som nåddes i dialogen om pop up-parken under sommaren.			
 Skapa intern rutin för hantering av ungdomsrådets samt barn och ungdomars inlämnade synpunkter och idéer	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Ungdomsrådets protokoll redovisas som anmälningsärenden till nämnden. Ungdomsrådet har även bjudits in till nämnden för att presentera sin verksamhet och ge förslag om hur de önskar att ungdomsrådets delaktighet och inflytande i olika ärenden som nämnden vill ha synpunkter på ska gå till. Någon ny rutin är dock ännu inte beslutad.			
 Skapa möjligheter för ungdomar att vara med och utforma verksamhetsinnehållet på Humlanhuset	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Humlanhusets besökare har varit med och påverkat verksamhetens innehåll genom dialog med fritidsledarna.			
 Skolorna i stadsdelen erbjuds material för att fortsätta arbetet med demokratiundervisning	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Alla skolklasser får efter demokratiklektionerna ta del av material om lokaldemokrati, dvs. om hur Stockholm styrs och hur de kan påverka.			
 Ta fram en checklista som ska användas inför genomförandet av dialoger	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Se nedan.			
 Utveckla förvaltningens dialogprocesser	2017-01-01	2017-12-31	
Analys			
Förvaltningens dialogprocesser har utvecklats med hjälp av "Vägledning medborgardialog och delaktighet", som tagits fram av stadsledningskontoret, som bl.a. innehåller checklistor för målgruppsanalys. Därtill har dialogprocesserna vidareutvecklats genom att nämndens ungdomsråd samt funktionshinderråd har involverats på olika sätt.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfall respektive prognostiserat utfall för indikatorer och nämndmål med underliggande aktiviteter.

För att uppnå rätt kvalitet till rätt pris gör nämnden upphandlingar och inköp enligt stadens program för upphandling och inköp. Genom förvaltningens verksamhets- och avtalsuppföljningar säkerställs att staden utvecklas i hållbar riktning. Nämnden söker, i den mån upphandlingslagstiftningen tillåter, bidra till att sådana krav i upphandlingarna ställs att kommunfullmäktiges mål uppfylls.

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheten i första hand från avtal som upphandlats. För detta tillämpas elektroniska inköp med anslutna leverantörer. Genom förvaltningens verksamhets- och avtalsuppföljningar säkerställs att leverantörer bland annat bidrar god kvalitet, goda anställningsvillkor, motverkar diskriminering och minskar miljöpåverkan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	69 %			76 %	68 %	65 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2017
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %					100 %	80%	2017

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling. Inköp i verksamheterna sker inom ramavtal och E-handel tillämpas där så har avtalats med leverantör.

Analys

Arbete för att nå målet pågår i enligt plan.

Arbetsätt

Större delen av de inköp som gjorts under perioden har genomförts via centralt upphandlade ramavtal där stadens krav på hållbarhet m.m. beaktas. Avtalstrohet mot dessa avtal är en förutsättning för att säkerställa att målsättningarna uppfylls. Detta säkerställs i första hand genom att allt fler av stadens avtalade leverantörer under perioden har anslutits till beställning genom elektronisk handel. Inköp från förvaltningens verksamheter görs huvudsakligen där, när så är möjligt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Grundläggande utbildning om stadens upphandlingspolicy ska erbjudas stadsdelens chefer och nyckelpersoner, i samarbete med SLK och Serviceförvaltningen.	2017-01-01	2017-12-31	
Analys En utbildningsinsats för stadsdelens chefer och nyckelpersoner planeras ske under hösten. Serviceförvaltningen har bjudits in att delta vid något av höstens chefsforum.			

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Netto utfall 2016	Netto budget 2017	Prognos 2017 Avvikelse efter budgetjust och resultat överföring*	Resultat överföring från 2016	Resultat överföring till 2018
Nämnd och förvaltning	31,6	42,9	2,7		
Äldreomsorg	701,4	753,0	43,0	0,9	0,5
Förskola och Parklek	270,6	276,6	-4,0	9,4	6,6
Socialtjänst	235,5	264,4	-0,0		
Parkmiljö	15,5	14,4	-2,2		
Räntor och avskrivningar	5,9	5,8	0,0		
Summa	1 260,5	1 357,1	39,5	10,3	7,1

Utfall per verksamhet redovisas i bilaga 1.

Totalt prognostiseras för året, efter resultatdispositioner ett överskott om 39,5 mnkr. Efter nämndens beslut om verksamhetsplan 2017 uppgår nämndens driftsbudget till 1357,1 mnkr netto varav kostnader utgör 1517,4 mnkr och intäkter 160,3 mnkr. I samband med kommunstyrelsens beslut om avstämning av mål och budget för 2017 justerades nämndens driftsbudget med 6,2 mnkr avseende ökade kostnader för persontransporter, 0,6 mnkr stimulansbidrag för servicebostad samt 0,4 mnkr giftfri förskola. I samband med tertialrapport 1 tillfördes nämnden 0,4 mnkr för sommarkoloniverksamhet. För prestationer, barnomsorgsgaranti, höga förskolehyror beräknas budgetjusteringar om ca 7,5 mnkr.

Därutöver godkände kommunstyrelsen nämndens ansökan om medel för klimatinvesteringar om sammanlagt 1,3 mnkr, medel för investeringar i maskiner och inventarier om 1,8 mnkr. 0,2 mnkr avseende vitvaror avrapporterades i tertialrapport 1. Resterande del avrapporteras i verksamhetsberättelsen.

Omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter, begärs i detta ärende motsvarande 6,8 mnkr.

Resultatenheterna hade i fond från 2016 10,4 mnkr. Av dessa avser 0,3 Dianagårdens vård och omsorgsboende som avvecklades i samband med bokslut 2016 men där överskott enligt reglerna för ekonomisk förvaltning överfördes till år 2017. Vid utgången av året beräknas resultatfonden uppgå till 7,4 mnkr.

Till och med augusti månad har netto 860,2 mnkr förbrukats, vilket motsvarar 63,0 % av nettobudget inklusive beräknade prestationsjusteringar. Motsvarande period 2016 var förbrukningen 836 mnkr vilket motsvarade 63,5% av justerad budget.

Budgeten för investeringar uppgår till 18,7 mnkr efter justeringar i avstämningsärendet om 1,8 mnkr för investering i maskiner och inventarier samt 1,3 mnkr i klimatinvesteringar. Prognosen är att investeringsutrymmet används.

Äldreomsorgen prognostiserar ett stort överskott. År 2016 redovisade nämnden överskott inom äldreomsorgen om 18,6 mnkr. I budgeten för 2017 tilldelades nämnden ökad budget om 39,4 mnkr. Budgettilldelningen bygger bland annat på Swecos befolkningsprognoser. I dessa skulle de äldre i befolkningen över 80 år öka på Östermalm. I juni gjorde Sweco en ny prognos och där visades istället att de äldre över 80 år minskat mellan 20151231 och 20161231. Antalet platser på våra vård- och omsorgsboenden har också minskat i jämförelse med förra året (5 färre platser). Även antal utförda hemtjänsttimmar har minskat (med ca 4000 timmar per månad). Detta är huvudorsakerna till nämndens prognostiserade överskott. I bilaga 3 kommenteras detta ytterligare samt under rubrik äldreomsorg nedan.

Utifrån nämndens prognostiserade överskott beslutades i tertialrapport 1 om ytterligare underhållsåtgärder inom stadsmiljö för våren om 1,5 mnkr. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar om motsvarande med 1,6 mnkr för hösten i tertialrapport 2 samt 1,2 mnkr till förskolan för arbetet med kemikalieåtgärder som finansieras av prognostiserat överskott inom äldreomsorgen.

Nämnd och förvaltningsadministration

Budgeten för kostnader uppgår till 43,2 mnkr och för intäkter 0,3 mnkr, netto 42,9 mnkr. För nämnd och förvaltningsadministration prognostiseras ett överskott om 2,7 mnkr. Överskottet beror huvudsakligen på vakanser.

Barn, kultur och fritidsverksamhet

Budgeten för kultursekreterare, inkl. förenings/verksamhetsbidrag uppgår till 2,6 mnkr. För verksamheten prognostiseras ett överskott om 0,2 mnkr avseende vakans under våren.

Äldreomsorg

Äldreomsorg

Budgeten uppgår till 836,8 mnkr för kostnader och 83,8 mnkr för intäkter, netto 753,0 mnkr. Äldreomsorgen prognostiserar ett överskott om 43 mnkr år 2017.

Budgeten för äldreomsorgen, som tilldelats utifrån stadens resursfördelningssystem, ökade mellan år 2016 och 2017 med 39,4 mnkr. 18,6 mnkr av ökningen avsåg justeringar som har gjorts i befolkningsprognosen. Behovet av insatser hittills under året har dock inte motsvarat tilldelade medel. Den senaste befolkningsprognosen visar att det är färre invånare i stadsdelen än vad som beräknats i prognosen som använts för tilldelning av 2017 års budget. Det innebär att vi har fått resurser för fler invånare än vad som faktiskt finns samt att efterfrågan på äldreomsorg är mindre än beräknat. Antalet utföra hemtjänsttimmar minskar och även antalet

platser på vård- och omsorgsboenden.

Bokförda nettokostnaderna för årets första åtta månader uppgår till 463,3 mnkr vilket utgör 61,5 % av nettobudgeten. Vid motsvarande period år 2016 uppgick nettokostnaderna till 467,5 mnkr, 65% av nettobudget. Det är en minskning av kostnaderna om 4,2 mnkr i förhållande till motsvarande tid 2016.

Överskottet inom äldreomsorgen kan främst härledas beställarsidan inom verksamheterna hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Ersättningsnivåerna år 2017 för hemtjänst har höjts med 4,7 procent jämfört med 2016. För den kommunala hemtjänsten prognostiseras ett underskott om 3 mnkr. Enheterna har bl.a. erhållit ersättning för utbildningssatsningar och uppfräschning av lokalerna.

Antalet platser vid vård- och omsorgsboendena är i genomsnitt för årets sju första månader 582 platser vilket är en minskning med 5 platser jämfört med helår 2016. Vårddygnspriserna har ökat med procent 2,6 procent i förhållande till år 2016. Inom hemtjänsten har 44 024 hemtjänststimmar utförts i snitt per månad tom juli vilket är en minskning med drygt 4000 timmar per månad jämfört med snittet för 2016. Även antalet unika personer som har hemtjänst har under juli månad minskat med 59 personer i jämförelse med juli år 2016.

Dianagårdens vård- och omsorgsboende, som drivs i kommunal regi, prognostiserar ett underskott om cirka 0,7 mnkr. Underskottet beror främst på att enheten har haft ett antal tomplatser. Dianagården har 48 platser för boenden med demenssjukdom och/eller somatisk sjukdom. Av de 48 platser säljs cirka 6 platser till andra stadsdelar.

Dianagårdens vård- och omsorgsboende ska avvecklas med anledning av Arbetsmiljöverkets föreläggande från 2016. Detta kommer att påverka beläggningen under resten av året. För närvarande är 10 lägenheter tomma. Enheten har kompenserats för omstruktureringskostnader.

Dagverksamheten Östermalm prognostiserar att nyttja 150 tkr av resultatfonden (0,6 mnkr) . Vid verksamheten finns en enhet för demensvård och en enhet för somatisk vård. Samtliga platser vid verksamheten är biståndsbedömda.

Härutöver finns två anslagsfinansierade träfflokaler. För besökare vid dessa träfflokaler behövs inte någon biståndsbedömning göras. Verksamheten för träfflokalerna prognostiserar en budget i balans.

Förskola och Parklek

Budget uppgår till 299,3 mnkr för kostnader och 22,7 mnkr för intäkter, netto 276,6 mnkr vilket är fördelat på förskoleverksamhet och kultur- och fritidsverksamhet.

För året prognostiseras ett underskott om 4 mnkr som framförallt avser på underskott i enheter ”Norra Djurgårdstaden 1” och ”Norra Djurgårdsstaden 2” avvecklingskostnader för nedlagda förskolor samt beräknade uppstartskostnader för ny förskola ”Björnlandet”.

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade ökade budgetmedel i form av kompensation för barnomsorgsgarantin och för höga förskolehyror samt för prestationsjusteringar om sammanlagt 4,0 mnkr.

Förskoleverksamhet

Verksamhetens nettobudget uppgår till 267,3 mnkr. Prognosen är underskott om 4,0 mnkr.

I augusti var antalet barn i kommunal verksamhet 1892 st vilket är fem barn fler än i augusti 2016. Andel av barn i kommunal verksamhet i förhållande till enskilda förskolor var 55,3% som är minskning jämfört med 56,2% som var andel av kommunala barn motsvarande månad förra året.

Barn, kultur och fritidsverksamhet

Verksamhetens nettobudget uppgår till 9,3 mnkr och prognostiserar budgeten i balans. Verksamheten omfattar parklekar, sommarkollo och delvis projekt Fusion. I årets kolloverksamhet deltog 266 barn och unga (147 flickor och 119 pojkar) jämfört med 217 stycken år 2016, en ökning med 23 procent. Verksamheten har en resultatenhet ”Parklekar” som inkluderar Humlegården, Tessinparken och även GA Parken som övergick i stadsdelsnämndens regi från och med den 1 september 2015.

Socialtjänst

I Socialtjänsten ingår programområden Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder, Omsorg om funktionshindrade samt Barn, kultur och fritidsverksamhet där Preventionsenheten är verksam.

Socialtjänstens budget uppgår till 317,9 mnkr för kostnader, 53,5 mnkr för intäkter, netto 264,4 mnkr. Nettobudget har ökat med 1,3 mnkr jämfört mot fjolårets slutliga budget. Därtill tillkommer prestationsjusteringar inom funktionshinder som efter nyligen genomfört prestationsmätning beräknas uppgå till 3,5 mnkr.

Socialtjänsten prognostiserar för året budget i balans.

Individ- och familjeomsorg

Inom verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri är familjeenheten och vuxenenheten verksamma.

Enheternas nettobudget är 0,3 mnkr lägre jämfört med år 2016. Verksamhetsområdet prognostiserar ett nettoöverskott om 1,6 mnkr som huvudsakligen avser intäkter från Migrationsverket avseende ensamkommande ungdomar år 2015 som inkommit år 2017. Vuxenenheten redovisar ett underskott för missbruksvård om 0,3 mnkr pga av ökade vårdkostnader och överskott för socialpsykiatri om 0,6 mnkr. Kostnader för flyktingmottagande visar per augusti nettoöverskott om 3,2 mnkr. Överskottet beräknas minska under året pga. av förändrat ersättningssystem från Migrationsverket fr o m juli. Schablonersättningar uppgår numera till 1350 kr/dygn för ungdomar upp till 18 år och 750 kr/dygn för ungdomar över 18 år, vilket kommer att innebära underskott för pågående placeringar fram till årsskifte. Totalt för året prognostiseras för flyktingmottagande ett nettoöverskott om 1,3 mnkr.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdets nettobudget är 2,1 mnkr lägre jämfört med år 2016. Budget för arbetsmarknadsåtgärder har ökat med 0,2 mnkr, budget för försörjningsstöd har minskat med 2,3 mnkr. Verksamhetsområde redovisar ett samlat överskott om 0,8 mnkr. Överskott prognostiseras inom ekonomiskt bistånd med 1,5 mnkr, insatser inom arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett underskott om 0,7 mnkr som beror på ökad ambitionsnivå då fler ungdomar erbjudits feriejobb (241st). Prognos för ekonomiskt bistånd är baserad på förväntad

snittkostnad om 1,25 mnkr per månad fram till december månad. Kostnader för utbetalt försörjningsstöd uppgick per augusti till 9,6 mnkr vilket är 0,1 mnkr lägre än fjolårets kostnader. Antal bidragshushåll och medelbidraget i snitt för januari tom juli är 131 st respektive 9 273 kr att jämföra med fjolårets snitt om 141 st respektive 8 763 kr.

Omsorg om funktionshindrade

För Omsorg om personer med funktionsnedsättning prognostiseras ett underskott om 2,4 mnkr. Budgeten är 2,5 mnkr högre jämfört med år 2016. I prognosen har också hänsyn tagits till en beräknad ökning om 3,5 mnkr för ökade prestationsförändringar, LSS insatser. Ökningen avser huvudsakligen nyinflyttade till servicebostaden i Husarviken som öppnades 1 maj.

Kostnader för årets första sju månader har ökat med 7,9 mnkr varav 3,1 mnkr avser ökade kostnader för personaltransporter pga. nytt avtal med transportföretaget Samtrans Skol- och Handikapptransporter AB.

Beställarsidan prognostiserar ett underskott om 3,2 mnkr varav 2,3 mnkr avser just transportkostnader. Stöd och Service utförardel som numera består av tre LSS gruppboheter och två LSS servicebostad redovisar ett överskott om 0,8 mnkr.

Barn, kultur och fritidsverksamhet

Preventionsenheten prognostiserar budget i balans. Enheten består av ungdomsmottagning, fältassistenter, Humlanhuset och bidrag till fritidsverksamheter. Enhetens budget är 1,0 mnkr högre än förra året.

Stadsmiljö

I samband med tertialrapport 1 beviljades verksamheten genom omfördelning en utökad budget med 1,5 mnkr. Dessa medel har bland annat använts till att föra dialog kring ny parkplan för Östermalm samt till att utföra angelägna och trygghetshöjande åtgärder i parkerna och åtgärder för att öka parkernas hållbarhet. Insatserna har omfattat bland annat trädvårds-arbeten i Humlegården, utplacering av urnor med sommarblommor längs Valhallavägen inom projektet Levande Stockholm och renovering av parkbänkar, underhåll av parkvägar och anläggning av fallunderlag på lekplatser.

I tertialrapport 2 föreslås att fler satsningar i parkerna genomförs för extra medel om ytterligare 1,6 mnkr. Medlen planeras att användas till planteringar i Humlegården och Finlandsparken, underhåll av markbeläggning i Humlegården samt trä- och landskapsvård i Hjorthagen och på Lappkärrsberget.

Kostnader för arbete avseende extra städning och sanering i samband med avvisning av människor som bor i parkerna uppgår under perioden maj – augusti till 758 tkr. Årsprognos för dessa åtgärder är cirka 2,2 mnkr vilket inte inryms i ordinarie driftbudget för parkskötsel.

Resultatenheter

Från 2016 hade resultatenheterna 10,4 mnkr i resultatfond. Prognosen är att resultatenheterna nyttjar 2,9 mnkr av resultatet och att utgående balans uppgår till 7,2 mnkr. Prognosen för respektive resultatenhet framgår av bilaga 2.

Sex resultatenheter inom Förskola och Parklek har sammanlagt ingående resultatfond om 9 480 mnkr år 2016, varav 8949 mnkr inom förskoleverksamhet och 531 tkr inom parklek. Prognosen är att förskolorna utnyttjar av fonden med sammanlagt 2,8 mnkr.

Dianagårdens vård och omsorgsboende inrättades inte som resultatenhet i verksamhetsplanen för 2017 och avvecklades därmed som resultatenhet i och med verksamhetsberättelsen 2016. Resultatet +251 tkr överfördes enligt reglerna för resultatöverföring till 2017.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2017 tilldelats 13,4 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. För investeringar i maskiner och inventarier uppgår budgeten till 4,0 mnkr. För Klimatinvesteringar uppgår budgeten till 1,3 mnkr fördelat på 0,2 mnkr för investering i nya vitvaror och 1,1 mnkr i solcellsdrivna papperskorgar.

Målet att bidra till en hållbar livsmiljö genom energibesparande åtgärder i egna verksamheter (förskolor) genom att byta ut äldre kylar och frysar totalt 20 st på 8 förskolor mot nya och mer energieffektiva är uppfyllt och del av stadens klimatmål att minska de klimatpåverkande växthusgasutsläppen i stadsdelen. Vi bedömer att energianvändningen för dessa objekt kommer att minska med ca 50% och därmed minskade utsläpp CO₂ under livslängden 15 år från CO₂ 14,94 ton till CO₂ 7,47 efter utförda åtgärder. Klimatinvesteringen avredovisades i samband med tertialrapport 1.

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2017 tilldelats 13,4 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. I samband med verksamhetsplan 2017 beviljades stadsdelsnämnden klimatinvesteringsmedel om 1,1 mnkr för klimatsmarta skräpkorgar.

Medlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2017	Prognos T2
Ellen Keys park	2,5	2,5
Lekplats på sportfältet	2,5	2
Olaus Petriparken	1	1,3
Gångväg mellan Studentbacken och Livryttarstigen	0,8	0
Tessinparken	1,5	2
Finlandsparken	0,5	0,2
Gustav Adolfsparken	0,5	1,1

Mnkr	Budget 2017	Prognos T2
Prins Bertils allé	1	1
Dianaparken	0,5	0,2
Humlegården	1,5	1,8
Planteringar	0,3	0,3
Småparker	0,8	1
Klimatinvesteringar	1,1	1,1
Totalt	14,5	14,5

Projektet som avser förbättring av gångväg mellan Studentbacken och Livryttarstigen (0,8 mnkr) kan inte utföras som planerat eftersom Ellevio har meddelat att de kommer att lägga om en högspänningskabel under gångvägens sträckning år 2018, vilket medför att projektet måste skjutas framåt i tiden tills kabeln är omlagd. Investeringsmedlen omfördelas till slutförande av Gustav Adolfsparkens upprustning, samt till projekt som tillkommit eller utökats under året. Dessa projekt är program för lekplats i kvarteret Krubban och Östra Valhallavägen vilka inryms under rubriken Småparker i ovanstående tabell

Investeringarna följer budget, men med mindre omfördelningar mellan projekten.

Prognosen är att budgeten för maskiner och inventarier används under året.

Omslutningsförändringar

Förvaltningen föreslår omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter, om totalt 6,8 mnkr. Omslutningsförändringarna avser socialtjänst 5,3 mnkr (handläggning feriearbeten intäkter från Norrmalm och Kungsholmen, ersättningar för ensamkommande barn, projektmedel psykisk hälsa och sommarlovsaktiviteter), Förskola 1,5 mnkr (Ersättningar från AMS, sommarlovsaktiviteter samt ersättning för avveckling av förskola).

Budgetjusteringar

För ökade underhållsåtgärder inom stadsmiljö föreslås 1,6 mnkr överföras från äldreomsorgen till stadsmiljö.

För fortsatt satsning på kemikaliesmart förskola överförs 1,2 mnkr från äldreomsorgen till Förskola och Parklek.

Medel för lokaländamål

En servicebostad i kvarteret Hornslandet i Norra Djurgårdsstaden startade första maj. För detta har stimulansbidrag om 0,6 mnkr erhållits.

För förskolor med hög hyra erhåller nämnden delvis kompensation för merkostnaderna. Kompensationen beräknas till 6,2 mnkr som erhålls efter tertialrapport 2.

Förskolorna Fältöversten och Körbsärvägen avvecklas under augusti-september.

I december startar förskolan Björnlandet i Norra Djurgårdsstaden om fyra avdelningar

Analys av balansräkning

Balansräkning		
	31/8 2017	31/8 2016
Tillgångar, mnkr		
Kundfordringar (konto 15xx), bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter	8,4	6,4
Momskonton (konto 16xx)	50,6	50,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)	42,0	51,7
Summa omsättningstillgångar	101,0	108,4
Summa anläggningstillgångar	83,6	69,9
Summa tillgångar	184,6	178,3

Skulder och eget kapital, mnkr	31/8 2017	31/8 2016
Leverantörsskulder (konto 25xx)	37,3	34,2
Utgående moms på försäljning (konto 26xx)	0,3	0,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)	73,0	65,6
Summa skulder	110,6	100,1
Eget kapital	74,0	78,2
Summa skulder och eget kapital	184,6	178,3

Kommentarer till balansräkningen tertialbokslut 2 år 2017

Årets resultat enligt balansräkningen på en stadsdel visar skillnaden mellan tillgångar och skulder exkl. bankrörelsen som ligger centralt i form av en stads-kassa.

Under årets resultat redovisas vid tertialbokslutet det egna kapitalet till 74,0 mnkr inklusive resultatfonder. En förändring från tertialbokslutet år 2016 på 4,2 mnkr som då uppgick till 78,2 mnkr.

Ingen bokföring av resultatfonder görs i tertialbokslut 2 och av den anledningen så kommenteras de inte heller.

Våra tillgångar i form av investeringar i parker och inventarier har ökat netto med 13,7 mnkr sedan tertialbokslutet 2016 i bl.a. Ellen Keys park, Tessinparken, uppstart av Tyresta gruppboende och nytt larmsystem på Rio och Linnegårdens vård och omsorgsboenden.

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringar har ökat med 2,0 mnkr jämfört med tertialbokslutet 2016. Det är framför allt en ökning av de stadsinterna fordringarna men även återkrav av försörjningsstöd.

Andel av kundfordringar som är att betrakta som osäkra har ökat med 1,5 mnkr vara två fordringar avser återbetalning av försörjningsstöd som uppgår till 1,2 mnkr. Ett nedskrivningsärende tas under hösten varför det inte är reglerat vid färdigställandet av tertialbokslutet.

Momskonton (konto 16xx)

Vid årsbokslut regleras momsens mot finansförvaltning så att momsfordran är nollställt.

Fordran vid tertialbokslutet är inte reglerat och uppgår nu till 50,6 mnkr.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader främst avseende hyror och övriga interimfordringar har minskat med 9,7 mnkr jämfört med tertialbokslutet 2016. Sedan april 2016 finns ett samarbete gällande hanteringen av ensamkommande barn (Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm) som sköts av Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Vid tertialbokslutet 2016 uppgick vår fordran mot migrationsverket till 25,9 mnkr för 2015 och första kvartalet 2016. Nu återstår bara en fordran på 14,2 mnkr för första kvartalet 2016 då vi hade kvar ansvaret för uppföljningen.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulderna uppgår till 37,3 mnkr vid tertialbokslut 2017. 3,1 mnkr mer än vid tertialbokslutet 2016.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 7,4 mnkr. Posterna består av beräknade timlöner för augusti inkl. personalförsäkring samt en beräkning av löneökningar som kommer att betalas ut retroaktivt i september. Upplupna kostnader för fakturor som förväntas inkomma avseende augusti främst vårdfakturor samt förutbetalda hyror på omsorgsboenden. Till ökningen kommer också bl.a. projektmedel för ökad bemanning som är periodiserad till sista tertialet samt investeringsinkomster för ett pågående projekt Sportfältets lekplats som finansieras av Länsstyrelsen.

Synpunkter och klagomål

Inkomna synpunkter/klagomål har behandlats i enlighet med förvaltningens rutin för synpunkter och klagomål.

Verksamhetsområde	Totalt antal 2016 (varav beröm)	Totalt antal jan-apr 2017 (varav beröm)	Totalt antal maj-aug 2017 (varav beröm)	Klagomål gällande diskriminering (jan- aug)
Förskola och Parklek	17 (1)	3 (0)	10 (2)	0
Socialtjänst	13 (0)	6 (0)	10 (0)	0
Äldreomsorg	71 (9)	29 (1)	36 (0)	0
Parkmiljö*	505 (4)	138 (1)	260 (8)	0

Analys

Förskola och Parklek

Under året har det kommit in 13 synpunkter/klagomål, som fördelar sig enligt följande: information (1), annan verksamhet (3), verksamhet (3), handläggning (2), tillgänglighet (1), bemötande (1), positiva synpunkter på verksamhet/bemötande samt en positiv synpunkt på handläggning/bemötande (2).

Socialtjänst

Under året har 16 klagomål inkommit avseende bland annat synpunkter på bemötande (3), handläggning (12), röklukt från stödboende (1). Därutöver har det inkommit en synpunkt som rör hur sociala frågor hanteras av förvaltningen respektive andra myndigheter, ett klagomål avseende bristfällig ventilation i en daglig verksamhet samt fyra klagomål avseende insatser hos entreprenör.

Under perioden har sex lex Sarah-rapporter rapporterats till nämnden, varav tre från egna verksamheter och tre information från entreprenör/enskilda verksamheter.

Äldreomsorg

Processen för synpunkts-och klagomålshantering inom äldreomsorgen har reviderats, för att säkerställa att alla klagomål/synpunkter hanteras av rätt person samt se till att de besvaras inom de av staden givna tidsgränserna. Under året har totalt 65 klagomål inkommit till äldreomsorgen, varav en är gällande positiv feedback. Under samma period förra året hade totalt 39 synpunkter/klagomål registrerats. Majoriteten av klagomålen/synpunkterna avser kvinnliga brukare och det är mestadels dennes anhöriga som anmäler.

Merparten av inkomna synpunkter och klagomål gäller hemtjänsten (mestadels privata aktörer) och det gäller vanligtvis uteblivna eller försenade insatser. Ett flertal ärenden rör biståndsenheten och handlar om bemötande, tillgänglighet och handläggning.

Under den aktuella perioden har tre lex Mariaanmälningar rapporterats till nämnden. Totalt har sju lex Sarah rapporterats till nämnden, varav tre gäller händelser inom hemtjänsten och fyra händelser på vård- och omsorgsboenden.

Parkmiljö

Under året har det kommit in 398 ärenden gällande parkmiljö, enligt följande: Felanmälan: 90 ärenden. Frågor: 147 ärenden. Klagomål: 104 ärenden. Idéer: 48 ärenden. Beröm: 9 ärenden. Samtliga ärenden har handlagts och avslutats.

Flest synpunkter under perioden har berört kategorierna *Parkunderhåll*, *skötsel av buskar* samt *lekredskap i park*. De parker som har fått flest synpunkter är också de som har mest besökare, Humlegården, Tessinparken och Gustav Adolfsparken.

Övrigt

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism

I maj 2016 beslutade kommunfullmäktige om stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism. I riktlinjerna framgår att samtliga stadsdelsförvaltningar ska ha en handlingsplan.

I samband med tertiärrapport 1 tog nämnden fram en lokal handlingsplan mot våldsbejakande

extremism, som överlämnades till kommunstyrelsen för godkännande. Kommunstyrelsen beslutade att godkänna Östermalms och övriga berörda nämnders handlingsplaner under förutsättning att hänsyn tas till synpunkter och uppmaningar i enlighet med det tjänsteutlåtande som stadsledningskontoret skrev fram med stöd av Försvarshögskolan i samband med beslutet. Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att till tertialrapport 2 revidera och komplettera planerna.

Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att i dialog med den centrala samordnaren revidera handlingsplanerna utifrån följande återkoppling: Samtliga nämnder ska uppdatera beskrivningen av grupper kopplade till våldsbejakande extremism, göra en överskådlig tabell över aktiviteter som genomförs eller ska genomföras där tidplan framgår samt vilken verksamhet som berörs, tydliggöra att nämnderna säkerställer att relevant personal deltar i stadsövergripande utbildningar, att insatserna mot våldsbejakande extremism har hög prioritet, förutsättningar för uppföljning och revidering av handlingsplan och lägesbild samt en beskrivning kring hur kontroll och uppföljning av ekonomiska medel eller lokaler inte upplåts till personer eller organisationer med koppling till våldsbejakande extremism.

Stadsdelsnämnderna uppmanas därutöver att inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. Förtydliga att alla insatser utgår från individuella bedömningar och att det vid beslut om insatser ska tas särskild hänsyn till kunskap till individens aktivitet inom extremistiska organisationer och miljöer. Beakta möjligheten till utökad samverkan med olika aktörer i civilsamhället. Samt, tydliggöra att arbetet kommer beakta kopplingen till stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningens förslag till uppdaterad plan mot våldsbejakande extremism redovisas därför i bilaga 4.